

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til statsministeren [om Grønland]:

Hvad kan statsministeren oplyse om den politiske – og ikke mindst den socialpolitiske – situation i Grønland?

Af Søren Espersen (DF), Henrik Brodersen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Anita Knakkegaard (DF) og Peter Skaarup (DF).

(Anmeldelse 08.01.2008. Fremme 11.01.2008).

Kl. 13:11

Formanden:

Den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, hr. Søren Espersen, til begrundelse for forespørgslen.

Kl. 13:12

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Er der nogen her til stede, som i nyere tid har hørt en grønlandsk politiker formulere sætningen: Og hvad kan vi grønlandere så gøre for rigsfællesskabet? Min påstand er, at en sådan sætning er der ingen her til stede, der har hørt. Derimod har man gang på gang hørt danske politikere sige: Hvad kan vi gøre for rigsfællesskabet?

Det er derfor, jeg med ét ord har karakteriseret moderne grønlandske politikeres generelle attitude, når sagen drejer sig om Danmark og rigsfællesskabet, med ordet klynk, et konstant klynkeri og en jamren over, hvor forfærdeligt Danmark siden tidernes morgen har ageret i forhold til Grønland. Min kollega, hr. Lars-Emil Johansen, er en af de værste af slagsen. Han er, som jeg har beskrevet, grønlandsmester i klynk. Han har fundet ud af, at Danmark skylder Grønland 65 mia. kr., og de skal afleveres, siger han, for det er penge, Danmark på grund af Thule har sparet på NATO. Vi har endnu ikke fået besked fra hr. Lars-Emil Johansen, om vi skal udbetale pengene i rater, eller om han skal have dem på en gang.

En anden af mine bekendte, borgmesteren i Jakobshavn, Anthon Frederiksen, har i en offentlig tale beskrevet rigsfællesskabet således: »Dankerne har i århundreder grinet hele vejen til banken«. Ja, hvor har vi dog moret os på vej til banken. Men dette er altså rigsfællesskabet anno

2008. Det er således, man fra ledende grønlandske politikeres side ser på Danmark som nogle, der går og griner hele vejen til banken. Men det er – synes jeg – uanstændigt at fuppe med historien på den måde.

Desværre er der mange unge grønlandere, der er hoppet på fuphistorierne. Jeg møder dem såvel her som i Grønland og bliver hver gang dybt frustreret over at høre dem jamre og klynke på samme måde som deres politiske forbilleder i stedet for frisk og frejdigt at tage fat på problemerne, og jeg får ofte lyst til at tage fat i deres kravetøj og sige: Så tag jer dog sammen.

Jo, det er lykkedes at få den grønlandske ungdom til at tro, at grønlanderne er ofre, og danskerne er bøddler, at give grønlanderne offerrollen som et undertrykt folk. Desværre er der også danske politikere, der er hoppet på den historie med offer og bøddel, og den til enhver tid undskyldende står klar med pengeposen for at råde bod på alt det onde, vi tror, vi har påført Grønland.

Det er mit håb, at denne debat vil blive starten på et tiltrængt opgør med myterne og forløjetheden i forhold til Grønland. I min ordførertale senere vil jeg i særlig grad beskæftige mig med social- og uddannelsessituationen i Grønland, som generelt er så elendig, at vi fra Folketingsets side nu bliver nødt til at gribe ind. Og jeg ser frem til statsministerens redegørelse.

Kl. 13:15

Formanden:

Tak. Det er statsministeren til besvarelse.

Kl. 13:15

Besvarelse

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

I besvarelsen af første del af forespørgslen, nemlig om den politiske situation i Grønland, vil jeg tage afsæt i landsstyreformandens nytårstale. Landsstyreformanden fremhævede i sin nytårstale to store politiske begivenheder i 2008: Valg af medlemmer til kommunalbestyrelserne i de kommende storkommuner og landsstyrets planlagte folkeafstemning om en kommende selvstyrrækkeordning for Grønland. Begge emner illustrerer den udvikling, som Grønland har været igennem med knap 30 års hjemmestyre.

Valget til de nye storkommuner dokumenterer, at hjemmestyreordningen har medvirket til at skabe et ansvarsbevidst politisk miljø i Grønland; et samfund, som er i stand til at gennemføre

re reformer, når der er behov for det – også i den offentlige sektor.

Grønland går med virkning fra den 1. januar 2009 fra de nuværende 18 kommuner til fire storkommuner. Reformen rummer en omlægning af byrder og opgaver mellem de centrale myndigheder i hjemmestyret og kommunerne. Der er tale om en vidtgående reform, som ser ud til at blive lige så gennemgribende som den kommunalreform, vi har gennemført i Danmark.

Det andet emne, som landsstyreformanden fremhævede i sin nytårstale, var planerne om en grønlandsk folkeafstemning i 2008 om øget selvstyre.

Hjemmestyrelovens muligheder for at overtage ansvarsområder er i dag næsten udtømte. Landsstyret og Landstinget ønsker disse muligheder udvidet, og landsstyret henvendte sig derfor til regeringen i 2004 med et ønske om et fælles grønlandsk-dansk kommissionsarbejde – et arbejde med forslag til, hvordan vi kunne etablere et sådant øget selvstyre inden for rammerne af det eksisterende rigsfællesskab.

Som det er Folketinget bekendt, arbejder den fælles grønlandsk-danske selvstyrekommission i disse dage med at lægge sidste hånd på sådanne forslag.

Jeg vil kort redegøre for regeringens holdning til ansvarsfordelingen under den eksisterende hjemmestyreordning samt til spørgsmålet om øget grønlandsk selvstyre. Velfærdsministeren vil så efterfølgende redegøre for den socialpolitiske situation i Grønland.

Regeringens syn på forholdet mellem Danmark og Grønland tager udgangspunkt i princippet om folkenes selvbestemmelse. Det indebærer, at hvis der er et ønske i Grønland om at udvide Grønlands selvstyre, så bør vi imødekomme dette ønske. Det betyder også, at Danmark i det løbende samarbejde respekterer hjemmestyreordningens grundprincipper. Når Grønland har overtaget kompetence på et område, så anerkender regeringen den grønlandske kompetence.

Hjemmestyreordningen var ikke blot en fremsynet ordning, den kan også ses som nødvendig for Grønlands udvikling. Ansvar for egne beslutninger er en afgørende impuls for et dynamisk samfund. En sådan udvikling ser regeringen gerne fortsætte.

Yderligere overtagelse af ansvar kræver efter regeringens opfattelse, at man så samtidig bærer

de økonomiske konsekvenser. Kun ved at sammenkoble ansvar for beslutninger og ansvar for finansiering får øget selvstyre et reelt indhold. Og hvis man i Grønland mener, at man kan klare nye opgaver og selv kan klare finansieringen, så mener jeg, at vi fra dansk side skal have tillid til dette.

Det grønlandske samfund og den grønlandske økonomi har udviklet sig hastigt siden begyndelsen af 1980'erne. Grønland har gennem de seneste årtier oplevet økonomisk fremgang.

Jeg vil godt gøre opmærksom på, at den økonomiske støtte fra Danmark har udgjort en stadig faldende andel af de samlede indtægter i Grønland, og Grønlands egenproduktion har tilsvarende udgjort en stigende andel. Den seneste beregning er fra 2004, og hvis vi kigger på udviklingen fra 1979 til 2004, fremgår det, at så faldt de statslige overførsler til Grønland fra 40 pct. af de disponible indkomster i Grønland til godt 27 pct.

Den økonomiske fremgang har stor betydning for videreudviklingen af det grønlandske samfund – også selv om man kan pege på områder, hvor der fortsat er behov for en indsats, f.eks. på det sociale område. Regeringen finder imidlertid ikke, at vejen til bedre vilkår for de udsatte personer går via øget dansk kontrol, danske krav om øremærkning af bloktilskuddet eller en anden form for tilbagerulning af hjemmestyret. Vejen til forbedringer handler tværtimod om en øget indsats, samarbejde og dialog.

Det centrale er at skabe fremskridt for de berørte. Det er jeg sikker på at også de grønlandske politikere er meget opmærksomme på. Vi skal ikke diktere den grønlandske befolkning danske løsninger på områder, hvor Grønland har overtaget kompetencen. Og et dansk indgreb ville ikke fremme den grønlandske ansvarsfølelse – tværtimod; en ansvarsfølelse, som er en forudsætning for en positiv samfundsudvikling.

Men regeringen deltager meget gerne i en konstruktiv dialog og stiller gerne dansk ekspertise til rådighed for de grønlandske myndigheder, når man fra Grønlands side ønsker at trække på vore erfaringer. Det gælder også på det sociale område, som velfærdsministeren vil komme nærmere ind på.

Kl. 13:21

Formanden:

Tak til statsministeren. Så er det velfærdsministeren.

Kl. 13:22

Velfærdsministeren (Karen Jespersen):

Grønlands hjemmestyre har med hjemmestyreordningen overtaget ansvaret for mange centrale sagsområder, der har betydning for den grønlandske befolknings hverdag. Ansvaret for den lovgivning og udøvende myndighed på overtagne områder ligger således hos Grønlands hjemmestyre. Og samarbejdet mellem regeringen og landsstyret sker med respekt for hjemmestyreordningen og inden for hjemmestyreordningens rammer. Det gælder også det sociale område.

Hjemmestyreordningen bygger på princippet om nærhed mellem beslutningstagerne og dem, beslutningerne vedrører. Det er et princip, regeringen støtter, også i forhold til Grønland.

Det sociale arbejde i Grønland skal være forankret i Grønland. Det er i Grønland, at den basale indsigt i de lokale forhold og forståelsen for de grønlandske behov og traditioner findes.

Det berører i høj grad også mig at være vidne til de sociale problemer, der findes i Grønland. Vi ved fra undersøgelser, at forholdsvis flere børn end i Danmark lever i familier præget af store sociale problemer. Det gælder problemer som vold og seksuelt misbrug. Samtidig er andelen af børn anbragt uden for hjemmet næsten dobbelt så høj i Grønland som i Danmark, og der er et højt antal selvmord blandt unge mennesker. Det er en situation, der i høj grad er bekymrende.

Danmark er et stærkt velfærdssamfund, men vi kan selvsagt ikke sige os fri for også at have sociale problemer, som kræver løsning. Vi har derfor en stor viden om og erfaring med bl.a. målrettet indsats mod udsatte børn og unge. Meget af den viden vil også kunne bruges i Grønland. Derfor har regeringen både nu og tidligere tilbudt sin hjælp til de grønlandske myndigheder. Det har bl.a. resulteret i den samarbejdsaftale på området for udsatte børn og unge, der blev indgået i 2006 mellem den daværende socialminister og landsstyremedlemmet for familie og justitsvæsen. Den aftale er et godt værktøj for netop den erfarings- og videndeling, som jeg mener vi kan bidrage til. Og siden indgåelsen er der også iværksat projekter og initiativer, som netop har denne erfaringsdeling for øje.

Jeg kan oplyse, at jeg så sent som for en uge siden havde et møde med min grønlandske kollega, landsstyremedlem Arkalo Abelsen, hvor vi drøftede den sociale situation i Grønland. Arka-

lo Abelsen forsikrede mig om, at de grønlandske myndigheder er meget opmærksomme på den sociale situation, og han orienterede mig om de forskellige tiltag og konkrete projekter, som hjemmestyret har sat eller vil sætte i værk for at komme de sociale problemer til livs. Bl.a. har hjemmestyret i 2006 og 2007 kørt en landsdækkende oplysningskampagne bl.a. via medierne, og der er husstandsomdelt fire pjecer om seksuelt misbrug. Hjemmestyret har oplyst, at kampagnen blev vel modtaget i alle dele af det grønlandske samfund.

I forbindelse med den oplysningskampagne blev der også afholdt lokale kurser til kvalificering af lokale professionelle medarbejdere, som arbejder med udsatte børn og unge. Der er etableret landsdækkende telefoniske rådgivningscentre for familier, børn og unge, der har behov for støtte. Der er etableret familiecentre i otte byer, hvorfra der ydes systematisk familiebehandling. Der arbejdes i det hele taget konstant på at udvikle fagligheden i det arbejde.

Siden 2007 har landsstyret ydet tilskud til kommuner til afholdelse af familiehøjskoler, som ligeledes har til formål at styrke og hjælpe de familier, der har brug for råd, støtte og vejledning. Der vil også blive afholdt en stor konference her til foråret, hvor de sociale problemer i Grønland vil være i fokus.

Endelig kunne landsstyremedlemmet fortælle mig, at hjemmestyret har iværksat en landsdækkende undersøgelse af familiers trivsel. Undersøgelsen skal give et mere præcist billede af, hvordan familier trives i hele Grønland. Hjemmestyret vil hermed have et redskab til at målrette indsatsen over for de familier, der ikke trives.

Alt det viser, at der er stor politisk opmærksomhed i Grønland om de sociale problemer. De grønlandske myndigheder tager de sociale problemer alvorligt, og jeg mener, at man har iværksat en række gode tiltag.

Jeg snakkede med min grønlandske kollega om, hvordan vi fra dansk side med respekt for hjemmestyrets kompetence på området kan yde yderligere hjælp. Jeg mener, at så længe der er muligheder for at gøre noget mere for udsatte børn og unge, så skal vi hjælpe med at gøre det. Det var vi enige om, og vi har aftalt, at det samarbejde, der blev etableret i 2006, skal være stærkere i fremtiden.

Der vil i den nærmeste fremtid blive afholdt et møde i Det Sociale Kontaktudvalg. Udvalget skal bl.a. følge op på samarbejdsaftalen fra 2006.

Jeg mener, at det vil være det rette forum for de nærmere drøftelser af, hvordan det igangværende samarbejde kan intensiveres og udbygges, og hvordan vi fra Velfærdsministeriets side i form af erfaring og viden kan bidrage til, at de sociale problemer i Grønland løses hurtigt og på den bedst mulige måde.

Jeg er selvfølgelig meget tilfreds med, at Grønland også har tilkendegivet, at man er interesseret i at intensivere samarbejdet på det sociale område. Styrken i rigsfællesskabet er netop samarbejde i gensidig respekt. Jeg er sikker på, at vi med den samlede viden og erfaring, vi har på det sociale område, kan bidrage til en positiv udvikling i forhold til de problemer, der er i det grønlandske samfund.

Kl. 13:28

Formanden:

Tak til velfærdsministeren. Så går vi over til forhandlingen. Den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, hr. Søren Espersen.

Kl. 13:28

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Jeg takker for ministrenes redegørelse, som i hvert fald var en korrekt beskrivelse af, hvordan lovgivningen er – om ikke mere. Jeg tror, det var det.

Ordet tabu var i sin oprindelse et polynesisksk ord, som beskrev et religiøst forbud mod at berøre eller nævne bestemte genstande. I vores verden beskriver det forhold, som det ikke anses for passende at tale om. Hos os er tabu heldigvis ikke forbundet med forbud, det er alene noget, regeringen og Folketinget pålægger sig selv.

Det er noget underligt noget, det der med tabu, og ofte giver det slet ingen mening, hvorfor nogle forhold er blevet tabu, mens vi om andre forhold, som måske ligner til forveksling, holder friske og frejdige taler, hvor vi kræver handling. Lad mig give et par eksempler:

Vi må gerne herfra presse Rumæniens regering til handling i forhold til rumænske børnehjemsbørn, men vi må ikke presse Grønlands landsstyre til handling i forhold til børn, der går omkring og sulter i Tasiilaq.

Vi må gerne presse Spaniens, Kinas og Bulgariens regeringer i forhold til tyrefægtning, pelsproduktion og bjørnedressur, men vi må ikke presse Grønlands landsstyre i forhold til mis-handling af hunde i Jakobshavn.

Vi må gerne true østlande med, at de ikke kommer med i EU, hvis magtmisbrug og nepotisme fortsætter, men vi må ikke omtale, at magtmisbrug og nepotisme blomstrer i fuldt flor i Grønland.

Rigsrevisionen må gerne løfte pegefinger og true i forhold til hver eneste skatteyderbetale femøre, som er brugt forkert i Skagen, men må ikke løfte et øjenbryn, hvis der spendes et beløb på 3,2 mia. kr., der sendes op til Nordatlanten.

Det pudsige ved det hele er, at når vores berettigede krav eksempelvis stilles til Rumænien, Kina, Spanien, Bulgarien og andre lande, ja, så kan vi i virkeligheden ikke gøre det mindste ved det, mens vi, når det gælder Grønland, bare behøver at beslutte det her i Folketinget. Så bliver det sådan.

Det slår aldrig fejl, at der cirka hvert tredje år er en behjertet journalist, der rejser til Grønland og vender tilbage med nye, rystende beretninger om de sociale forhold, og alle er med det samme enige om, at det må der gøres noget ved. Det slår heller aldrig fejl, at landsstyret og de grønlandske folketingsmedlemmer hver gang fortæller, at der bestem er noget, der skal rettes op på, og at man netop er i gang med at foretage en række forbedringer – og at det i øvrigt ikke er noget, Folketinget skal blande sig i. Det skulle undre mig, hvis vi ikke også i dag kommer til at høre netop den remse. Problemet er, at det bare aldrig bliver til noget.

Men hvorfor bliver regeringen og Folketinget ved med intet at foretage sig? Hvorfor er det eksempelvis i orden at øremærke et meget stort beløb af det grønlandske bloktilskud til erhvervsformål, mens det ikke er i orden at øremærke et beløb til at forbedre de sociale forhold der, hvor der virkelig er brug for det? Hvorfor er standardsvaret altid: Det kan vi ikke gøre noget ved, for det er et område, hjemmestyret har ansvaret for?

Men den forklaring, som også kom fra statsministerens side i dag, tager jeg ikke for gode varer. Folketinget er den øverste myndighed i rigsfællesskabet, og Folketinget kan til enhver tid beslutte, at nu skal der rettes op på forholdene i Grønland, når det gælder det sociale, når det gælder uddannelsesniveaue, når det gælder nepotisme – og så *bliver* det sådan. Påtager vi os i dag fra Folketingets side ansvaret, og vælger vi i dag at gribe ind, så bliver det sådan.

Vi mener i Dansk Folkeparti, at det er en pligt, at vi reagerer i disse sager, dels fordi hver

eneste grønlander er dansk statsborger, dels fordi det er de danske skatteydere, der hovedsagelig finansierer hjemmestyret.

Vi ser gerne rigsfællesskabet fortsat. Der er så meget, der binder danskere og grønlandere sammen, historisk, familiemæssigt og følelsesmæssigt, at det for begge parter efter tre århundreders tæt samhørighed ville være en historisk katastrofe at bryde båndene, men vi må forlange, at grønlandske politikere nu – og jeg mener *lige nu* – efter mange års pause begynder at bidrage positivt til rigsfællesskabet. Lad os slippe for mere jammer, lad os slippe for mere klynkeri. Smøg ærmerne op og kom i gang med at skabe et moderne og ægte velfærd, også i den del af rigsfællesskabet, der hedder Grønland.

Jeg skal på Dansk Folkepartis vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at de sociale og uddannelsesmæssige forhold i Grønland generelt ikke er acceptable og langt under det niveau, som man overalt i rigsfællesskabet må kunne forlange, opfordrer Folketinget regeringen til at øremærke en væsentlig del af bloktilskuddet til sociale og uddannelsesmæssige formål – og efterfølgende i samarbejde med Grønlands hjemmestyre at sørge for, at forholdene bringes i orden.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 31).

Kl. 13:33

Formanden:

Der er fremsat følgende forslag til vedtagelse:

»Idet Folketinget konstaterer, at de sociale og uddannelsesmæssige forhold i Grønland generelt ikke er acceptable og langt under det niveau, som man overalt i rigsfællesskabet må kunne forlange, opfordrer Folketinget regeringen til at øremærke en væsentlig del af bloktilskuddet til sociale og uddannelsesmæssige formål – og efterfølgende i samarbejde med Grønlands hjemmestyre at sørge for, at forholdene bringes i orden.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 31).

Dette forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger.

Der er korte bemærkninger, og den første er fra fru Line Barfod.

Kl. 13:33

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det har været ret uhyggeligt at høre både den retorik, der har været op til forespørgslen i dag, og den måde, som hr. Søren Espersen i dag har talt om forhold i Grønland og grønlandske politikere på.

For mig at se blander hr. Søren Espersen to ting sammen: Selvfølgelig skal danske politikere kunne udtale sig om forholdene i Grønland, nøjagtig ligesom jeg håber, at grønlandske politikere også vil udtale sig om forhold i Danmark og prøve at presse Folketinget til f.eks. at forebygge sager som Tøndersagen, stor fattigdom eller andet, og nøjagtig ligesom vi skal prøve at påvirke forhold i Rumænien eller andre steder. Det foregår med respekt fra to forskellige lande, hvor man prøver at påvirke, hvordan man kan gøre.

Men jeg skal høre, om det, som Dansk Folkeparti forestiller sig, er, at vi skal ophæve hjemmestyreloven og sige, at der skal sidde nogle stærke mænd i København og bestemme, hvad der skal ske i Grønland, og at grønlanderne ikke længere selv skal have ansvaret for, hvad der foregår i Grønland.

Kl. 13:34

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:34

Søren Espersen (DF):

Jeg sagde omkring juletid, at det kunne komme på tale midlertidigt at ophæve hjemmestyreloven og sætte Grønlands hjemmestyre under administration. Det er den sidste mulighed, den sidste udvej, der er, men det er slet ikke nødvendigt at gå så langt. Man kan øremærke – og det er det, vi foreslår – og så kan man sige til det grønlandske hjemmestyre: Her er der altså ting, der skal rettes op på.

Det er udmærket, som man også har hørt, at man stiller ekspertise til rådighed for det grønlandske hjemmestyre, men hjemmestyret ønsker ikke at modtage den. Mig bekendt har der ikke været særlig meget samarbejde i forhold til alle de der ting, som har været, og som jo ikke er nye. Det her er jo noget, som er foregået jævligt over en lang periode.

Kl. 13:35

Formanden:

Fru Line Barfod for en yderligere kort bemærkning.

Kl. 13:35

Kl. 13:37

Line Barfod (EL):

Det er desværre ikke nyt, at der er sociale problemer, heller ikke i Danmark, hvor vi har masser af familier, der hver eneste jul står og har brug for hjælp, fordi de simpelt hen ikke har penge nok til at leve for. Og problemet er oven i købet stigende på grund af den politik, som Dansk Folkeparti fører. Alligevel har jeg hverken hørt nogen fra Grønland eller Færøerne foreslå, at de skulle til at bestemme, hvad der skal foregå i Danmark.

Jeg vil gerne høre, hvorfor hr. Søren Espersen mener, at det danske Folketing skal til at bestemme i detaljer, hvordan man skal forholde sig i Grønland. Ønsker hr. Søren Espersen og Dansk Folkeparti også, at vi skal til at inddrage andre lande i verden og sige, at nu skal vi til at bestemme, hvordan det skal foregå der, for nu tror vi ikke længere på demokrati, vi tror ikke længere på, at folk bliver ansvarlige, hvis de får lov til selv at bestemme i deres egen situation, så nu skal det være nogle stærke mænd, der skal sidde og styre tingene langt væk fra?

Kl. 13:36

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 13:36

Søren Espersen (DF):

Vi skal bestemme det her, fordi det ikke går, fordi der år efter år ikke sker noget, og fordi der næsten hvert tredje år er journalister, der rejser derop og forklarer, at der ikke er sket noget, at det bliver værre og værre.

Det er da muligt, at der også er danske problemer – selvfølgelig er der det – men prøv lige at høre det her: I Grønland er der, når det drejer sig om sædelighedsforbrydelser – bare for at tage et eksempel – én sigtet pr. 629 indbyggere. I Danmark er der én sigtet pr. 23.000 indbyggere.

Når 17 pct. af de grønlandske børn angiver, at de altid går sultne i seng, når 25 pct. af de grønlandske børn er i kategorien truede børn, og jeg kunne blive ved, så er det, fru Line Barfod taler om her, jo det rene vand i sammenligning med det, der foregår i Grønland. Det er børn, det er unge mennesker, der lider, der er omsorgssvigtede, og der bliver intet – *intet* – gjort fra hjemmestyrers side.

Det er muligt, at der bliver udsendt brochurer. Jeg har lige konstateret, at der er udsendt en brochure. Tillykke med det.

Formanden:

Så er det hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 13:37

Mogens Jensen (S):

Nu håber jeg, at hr. Søren Espersen og Dansk Folkepartis bekymring virkelig handler om, hvordan man kan få løst de her sociale problemer i Grønland, for jeg tror, at vi alle, når vi ser ting i fjernsynet eller hører de eksempler, som hr. Søren Espersen kom med her, synes, at det selvfølgelig er en uacceptabel udvikling, at det er uacceptable forhold, lige så vel som der også kan peges på uacceptable sociale forhold i Danmark, og det skal der gøres noget ved.

Jeg kunne godt tænke mig, at hr. Søren Espersen konkret fortalte, hvordan Dansk Folkeparti præcis vil løse de her problemer. Hvad er det for en mirakelkur eller mirakelopskrift, man har? Er der nogen konkrete tiltag fra Dansk Folkepartis side, der efter deres mening ville kunne løse de her problemer? Det eneste, jeg hører, er, at der skal øremærkes nogle penge på finansloven, men problemet bliver jo ikke løst af, at man har penge til rådighed, men i stedet ved hjælp af konkrete ideer og handlinger, som velfærdsministeren var inde på, som Danmark gerne vil stille til rådighed og allerede stiller til rådighed for Grønland. Det i de redskaber, der skal tages i anvendelse. Eller har Dansk Folkeparti en eller anden mirakelkur?

Kl. 13:38

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 13:38

Søren Espersen (DF):

Jeg kan jo i hvert fald konstatere, at Socialdemokratiet ingen mirakelkure har. De har haft mulighed for at være med i det her i mange, mange år. Må jeg ikke godt lige sige, at når det bliver nævnt, at der er blevet peget på problemer, så er der jo også blevet gjort det her. Det er som om, at man ikke forstår, at det her drejer sig om ekstremer.

Nordisk Råd har lavet en præcis gennemgang af, hvordan Grønland ligger i det socialpolitiske billede i forhold til alle andre nordiske lande, som man vil sammenligne sig med, og den viser jo, at det her er ekstremer. F.eks. ender 56 pct. af alle graviditeter i provokeret abort, hvor tallet herhjemme er omkring 8 pct. – 56 pct. af alle graviditeter ender i provokeret abort. Det er jo ekstremer. Og hr. Mogens Jensen vil jo ikke forhol-

de sig til det, han siger, når han peger på, at der er problemer her, og der er problemer der.

Så kommer svaret på spørgsmålet. Vi vil jo gerne have, at regeringens eksperter kommer ind og ser på, hvordan det her kan løses. Regeringen vil gerne være med til at se på, hvordan det her kan løses, men hjemmestyret beder ikke regeringen om hjælp. Det er problemet.

Kl. 13:40

Formanden:

Hr. Mogens Jensen for en yderligere kort bemærkning.

Kl. 13:40

Mogens Jensen (S):

Som jeg forstod velfærdsministeren – jeg ved ikke, om hr. Søren Espersen hørte det – så sagde hun jo klart, at der er i 2006 blev lavet en aftale mellem hjemmestyret og Velfærdsministeriet om, at al den viden og knowhow, de eksperter, vi har på det her område, kan stilles til rådighed for den her indsats, og det er vel sådan set det, vi kan tilbyde.

Selvfølgelig ligger ansvaret hos hjemmestyret, men det lød på hr. Søren Espersen som om, at man bare lige kunne sætte en masse ting i gang, men jeg har endnu ikke hørt et eneste eksempel på en idé til en løsning på problemet med de sociale forhold i Grønland komme fra hr. Søren Espersens mund, og derfor virker det altså ærlig talt lidt som om, at Dansk Folkeparti her har endnu en sag, som de kan komme i medierne på, og det synes jeg ikke er særlig klædeligt.

Kl. 13:40

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:40

Søren Espersen (DF):

Altså, hør engang, det faktum, at regeringen, som også velfærdsministeren siger, stiller ekspertise til rådighed, som man også gjorde i 2006 og inden da og altid har gjort for Grønland, er ikke det, der er sagen. Sagen er, at Grønlands hjemmestyre af ren nationalchauvinisme – og her taler jeg om Siumut – ikke tager imod det her. Man ulejlig sig ikke til Danmark for at spørge Socialministeriet, Sundhedsministeriet osv., hvad man kan gøre. Det gør man ikke. Det skal jeg nok spørge velfærdsministeren om senere i dag. Jeg mener ikke, at der har været delegationer fra Grønlands landsstyre henede. Det er ikke sådan, det fungerer. Danmark stiller ekspertise til rådighed, men Grønlands hjemmestyre tager ikke imod den. Sådan er det.

Kl. 13:41

Formanden:

Det er hr. Kristen Touborg for en kort bemærkning.

Kl. 13:41

Kristen Touborg (SF):

Jeg hører hr. Søren Espersens sige, at aftaler, der er indgået imellem det grønlandske hjemmestyre, den danske regering og det danske Folketing, egentlig er ligegyldige. I hvert fald hører jeg hr. Søren Espersen sige, at dem skal vi bare bryde.

Er det rigtigt forstået, at det er Dansk Folkepartis opfattelse, at man bare skal øremærke tingene og dermed bryde de aftaler, der ligger?

Kl. 13:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:42

Søren Espersen (DF):

Man kan jo bare bestemme her i Folketinget, at man vil øremærke nogle penge. Det det ikke en aftale, der behøver at blive indgået, det kan vi bare bestemme. Det, der er problemet, er jo, at hver gang – som jeg også har sagt – der har været opmærksomhed omkring Grønland og de sociale problemer der, sker der ikke noget. Det jo det, der er det store problem.

Jeg er ikke ude på at bryde aftaler. Jeg vil til gengæld bare spørge hr. Kristen Touborg, hvordan han reagerer, når han får mails, når han får skrivelser, når han får telefonopringninger fra folk, der siger, at de har set et program i fjernsynet, de har læst en avisartikel, og som spørger, hvorfor Folketinget ingenting gør. Hvad er det så lige, hr. Kristen Touborg har tænkt sig at svare til det?

Kl. 13:43

Formanden:

Hr. Kristen Touborg for en sidste kort bemærkning.

Kl. 13:43

Kristen Touborg (SF):

Der må jo være noget, hr. Søren Espersen har misforstået, når han tror, at det er den, der står på talerstolen, som kan stille spørgsmålene og ikke omvendt. Det bliver der lejlighed til for hr. Søren Espersen på et senere tidspunkt.

Derimod vil jeg godt have svar på det, jeg spurgte om. For er det ikke brud på en aftale, når man har overført et område til hjemmestyret og dermed har sagt, at det altså nu er Grønland, der bestemmer over det her område, og man så efterfølgende kommer og siger: Det har vi for resten fortrudt, nu synes vi ikke, at I gør det godt

nok. Vi bryder den aftale. Det var mit spørgsmål.

Er det Dansk Folkepartis politik, at man skal køre på den måde, at man kan lave aftaler, og så bryder man dem bare efter forgodtbefindende, når man ikke lige lyst til at følge dem mere?

Kl. 13:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:43

Søren Espersen (DF):

Det er utroligt, så meget hr. Kristen Touborg nu hænger sig i formalia. Nu er vi slet ikke spor interesserede i, at der er børn, der sulter; vi er ikke spor interesserede i omsorgssvigt, det er vi lige glade med. Det er hr. Kristen Touborg ikke i alle mulige andre sammenhænge, der går han utroligt op i det og holder lange taler om det. Her henholder han sig til noget juridisk, hvor jeg tænker på, hvad man kan gøre for at løse problemerne, for Grønlands hjemmestyre vil ikke.

Ja, der skal nye aftaler til. Jeg håber, det bliver frivilligt. Man har i øvrigt forsøgt på i mange, mange herrens år, at det blev gjort frivilligt, at Grønlands hjemmestyre i samarbejde med vores dygtige socialministerium og velfærdsministerium, og hvad det skal være, finder ud af det her og finder ud af, at vi har nogle ting, vi kan hjælpe hinanden med. Men det er jo ikke det, det grønlandske hjemmestyre ønsker.

Så det er derfor, jeg siger, at vi om et år kan stå her igen, hvis vi har en ny grønlandsdebat, og der vil ikke være sket spor. Og dér er det så, jeg siger, at der altså er ting, der er vigtigere, når der er børn med i billedet. Når 17 pct. af grønlandske børn siger, at de går sultne i seng hver dag, så er der vigtigere ting end hr. Kristen Touborgs formalia.

Kl. 13:44

Formanden:

Det er fru Pernille Frahm for en kort bemærkning.

Kl. 13:44

Pernille Frahm (SF):

Jeg kan da nævne et andet tabu, for der blev nævnt så mange tabuer oppe fra talerstolen lige før. Et andet tabu er tonen. Det er et af de tabuer, hvor Dansk Folkeparti plejer at forfægte vældig, vældig højt, at vi ikke må tale om tonen. Men det vil jeg nu altså gøre alligevel.

Jeg synes, at det er rystende, at man kan tale om et broderfolk på den måde, som det er blevet gjort her. Og jeg synes, at det specielt er rystende, når der ikke kommer noget som helst andet

svar på, hvad det er, der skal gøres, end at vi skal styre.

Hvis nu vi f.eks. kunne få nogle ideer om, hvorhen vi skulle styre. Hvad er det præcis Dansk Folkeparti mener løsningen er på de her problemer? Det vil jeg rigtig gerne høre. For hvis det er sådan, at ordføreren står deroppe med alle svarene på de her meget vanskelige spørgsmål, som jeg er enig i er der, så ville vi jo gerne høre dem. De kunne i høj grad også bruges herhjemme.

Kl. 13:45

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:45

Søren Espersen (DF):

Det er utroligt så mange danske politikere, der i den seneste tid har meldt sig som mor for hr. Lars-Emil Johansen. Mon ikke han kan klare tonen selv? Det tror jeg da godt han kan klare uden fru Pernille Frahms medvirken. Han er en voksen mand, og hans tone og hans retorik i forhold til Danmark og det danske folk igennem tiderne gør, at jeg ikke synes, jeg har noget som helst at skamme mig over. Men lad lige hr. Lars-Emil Johansen klare det selv.

Kl. 13:46

Formanden:

Det er fru Pernille Frahm for en sidste kort bemærkning.

Kl. 13:46

Pernille Frahm (SF):

Der var så heller ikke denne gang noget svar på noget som helst konkret – andet end endnu et forsøg på at gøre det, vi ikke må sige, nemlig at anvende en meget, meget speciel tone. Jeg synes ikke, det er flovt at være nogens mor. Det synes jeg ikke er noget, man skal skamme sig over, men jeg kan forstå, at det for hr. Søren Espersen er noget sådan lidt nedværdigende at påtage sig. Det synes jeg ikke man skal skamme sig over. Heller ikke at have brug for en mor en gang imellem. Det er da ikke noget, man skal skamme sig over.

Men svaret fik vi ikke. Hvad er det, der skal gøres? Og hvis hr. Søren Espersen ligger inde med svarene, hvorfor kom han så ikke med svarene i forhold til, at vi f.eks. intet ved om fattigdomsudviklingen i Danmark, fordi vi ikke må få en officiel fattigdomsgrænse? Vi ved reelt ingenting om, hvad der foregår.

Kl. 13:47

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:47

Søren Espersen (DF):

Jeg har en lang, lang liste over ting, der virkelig halter i Grønland, og jeg mener virkelig halter. Jeg kunne da læse dem alle sammen op her. Det er graverende ting, det er ekstremer.

Jeg er ikke den, der er regeringsekspert. Regeringen har et embedsværk, hvor man virkelig kender til at løse den slags problemer. Jeg vil gerne opstille problemerne og sige, at de og de her problemer skal løses. Jeg har ikke forestillet mig – det tror jeg heller ikke fru Pernille Frahm havde forestillet sig – at jeg skulle rejse til Grønland og lege socialrådgiver. Det har vi folk til, der er dygtige til det.

Hjemmestyret har alle muligheder for at bede om den ekspertise, men de beder ikke om den. Det tror jeg jeg har sagt flere gange. Og med hensyn til tonen – altså helt ærligt, hvor tit har vi ikke i den her sal hørt historier om tonen? Kan vi ikke snart blive færdige med den der amnestuetsnak? Jeg tror ikke, der er nogen, der interesserer sig for at høre det mere.

Kl. 13:48

Formanden:

Det er fru Julie Rademacher for en kort bemærkning.

Kl. 13:48

Julie Rademacher (S):

Nu er det jo sådan, at jeg er nyvalgt her i Folketinget, og jeg må nok indrømme, at jeg ikke havde regnet med, at det var den her tone, man skulle høre et sted, hvor folk – havde jeg håbet på – til dels var mere professionelle.

Jeg har en følelse i dag, der mest af alt kan beskrives som, at jeg er meget, meget skuffet over den måde, som hr. Søren Espersen fremlægger løsninger på – eller mangel på samme skulle man måske sige. Jeg er tilhænger af, at vi netop som unge og sprudlende, som hr. Søren Espersen selv sagde, går konstruktivt til tingene, og at vi fokuserer på løsningerne. Det efterlyser jeg i det, hr. Søren Espersen her har sagt.

Derfor lyder mit spørgsmål til hr. Søren Espersen helt konkret: Kan hr. Søren Espersen ikke lige forklare mig, hvordan dette forslag helt konkret hjælper min familie og min biologiske halvlillesøster i Grønland, som om nogle kender til mange af de her forhold? For det vil jeg gerne kunne ringe op og fortælle dem.

Kl. 13:49

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:49

Søren Espersen (DF):

Jamen jeg vil også gerne kunne ringe til min meget store grønlandske familie og fortælle dem, at der nu er hjælp på vej. Så jeg tror, jeg har det lidt på samme måde som fru Julie Rademacher. Det er også mit ønske, at der er ting, der bliver løst, at man i alle de her sager, hvor Grønland repræsenterer et ekstrem, finder løsninger på problemet. Det første er jo, at man skal ville det fra Grønlands hjemmestyres side. Det har jeg sagt ved flere lejligheder. Men det vil Grønlands hjemmestyre ikke. Man er ikke interesseret i at få en ekspertisehjælp, for man bruger den ikke.

Jeg ville gerne have, at velfærdsministeren senere kunne fortælle om de møder, der har været, og i hvor stor udstrækning de har fundet sted. Det kunne være interessant at høre. Mit gæt er, at der ikke har været nogen som helst substans i det. Og det er det, vi efterlyser.

Kl. 13:50

Formanden:

Det er fru Julie Rademacher for en sidste kort bemærkning.

Kl. 13:50

Julie Rademacher (S):

Hr. Søren Espersen sagde, at der ikke var nogen dialog mellem Danmark og Grønland med henblik på at løse de her sociale problemer. Det er direkte løgne. Jeg kender rigtig mange læger, lærere og håndværkere, som hjælper med at bygge Grønland op på mange, mange områder både socialt og fysisk, og det er simpelt hen befriende at høre de fantastiske historier, som folk fra Danmark har med hjem fra Grønland, om det grønlandske folk.

Det er også derfor, jeg synes, at vi i Danmark skal være rigtig stolte af at have vores rigsfællesskab. Vi skal være rigtig stolte af Grønland, men vi skal i høj grad også have respekt for hinanden i rigsfællesskabet. Derfor går jeg i høj grad ind for, at vi samarbejder konstruktivt om løsninger vedrørende uddannelse ude lokalt i byerne for at opbygge Grønland. Dette mener jeg vi skal samarbejde med grønlænderne om. Vi er fuldstændig enige i, at der er nogle problemer på det sociale område i Grønland, men jeg kan stadig væk ikke se, hvordan det her forslag helt konkret hjælper de projekter, som lige nu er sat i gang i Grønland.

Kl. 13:51

Formanden:

Jeg vil lige sige, at ordet løgn ikke indgår i Folketingets ordbog.

Så er det ordføreren.

Kl. 13:51

Søren Espersen (DF):

Jeg kan konstatere, at fru Julie Rademacher egentlig sådan fortsætter den samme retorik, som man har hørt fra grønlandske politikeres side i mange, mange år: Der er noget undervejs, vi arbejder på det, der bliver kæmpet ihærdigt, vi samarbejder med danske myndigheder. Men det er jo ikke rigtigt, at det er sådan, det foregår. Selvfølgelig er der en dialog, det må der nødvendigvis være, men der er jo ingen anmodning om assistance vedrørende de problemer, som Grønlands hjemmestyre ikke selv kan klare.

Det er da muligt, at fru Julie Rademacher har eksempler på nogle projekter, som er gået godt. Det tror jeg da gerne. Jeg har jo ikke sagt, at alting på Grønland er forfærdeligt. Jeg har bare sagt, at man har nogle tal, nogle statistikker, inden for det socialpolitiske, som viser, at der er ekstreme problemer.

Kl. 13:52

Formanden:

Det er fru Juliane Henningsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:52

Juliane Henningsen (IA):

Hr. Søren Espersen siger, at vi skal smøge ærmerne op og komme i gang med at gøre vores arbejde. Jeg vil sige til hr. Søren Espersen, at han skal læse sin lektie, før han tager til Grønland og vil debattere Grønlands politik.

Jeg vil gerne spørge: Hvad skal der til, før hr. Søren Espersen får tillid til Grønland, før han får tillid til den regering, han har samarbejdet med? Hvad skal der til, når vi grønlandske politikere, når regeringen, statsministeren og velfærdsministeren gang på gang redegør for, hvilke tiltag der er vedrørende Grønland? Hvad skal der til, før hr. Søren Espersen rent faktisk opfatter de oplysninger, han får givet, og hvad skal der til, før hr. Søren Espersen rent faktisk vil debattere på et sobert grundlag?

Kl. 13:53

Formanden:

Det er ordføreren.

Kl. 13:53

Søren Espersen (DF):

Det er jo ikke fair at sige, at jeg ikke i hvert fald har forsøgt at sætte mig ind i problemerne. Det ved fru Juliane Henningsen jo også godt jeg har. Så det er ikke fair. Det er sådan noget almindelig snak.

Med hensyn til det andet om, hvad der skal til, før jeg accepterer, at Grønlands hjemmestyre selv kan klare problemerne, vil jeg sige, at det er, at problemerne bliver løst. Det er det, der skal til, så vi ikke igen står her om 1 år eller 3 år i en ny Grønlandsdebat og konstaterer, at der stadig væk ingenting er sket, og så vi ikke igen oplever en ny dokumentarudsendelse fra Danmarks Radio eller TV 2 eller en historie fra aviserne, der fortæller, at der ingenting positivt er foregået, hvad angår det her ekstreme. Det er det, der skal til.

Kl. 13:54

Formanden:

Fru Juliane Henningsen for en sidste kort bemærkning.

Kl. 13:54

Juliane Henningsen (IA):

Jeg er desværre bange for, at hr. Søren Espersen aldrig nogen sinde vil kunne opfatte de oplysninger, som vi gang på gang vil kunne give ham og hans parti, om grønlandske forhold, om det kommende selvstyre og om det faktum, at der aldrig nogen sinde har været så mange grønlandske unge, der tager en uddannelse, at der aldrig har været så mange, der tager initiativ, at der aldrig har været så stor en vilje til at gøre en forskel i det grønlandske samfund. Det er jeg bange for at hr. Søren Espersen aldrig nogen sinde vil forstå.

Kl. 13:54

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 13:54

Søren Espersen (DF):

Jamen så må vi konsultere listen her, som er fra bogen »Børn og unge i Grønland« fra 2008 og bogen »Køn og vold«: En tredjedel af alle piger i Grønland under 15 år er seksuelt misbrugt; hver tiende dreng under 15 år er seksuelt misbrugt; Grønland har verdens højeste selvmordstal blandt unge, en fjerdedel af alle unge har forsøgt selvmord; 56 pct. af alle graviditeter ender i provokeret abort; med hensyn til omsorgssvigtede børn udgør kategorien truede børn 25 pct., og 17 pct. af grønlandske børn angiver, at de altid går sultne i seng; der mangler 300 pædagoger; den sociale ulighed er enorm; nepotisme og magtmisbrug har vi set masser af eksempler på; dyrevelfærden halter; 60 pct. af alle kvinder mellem 18 og 24 år har fået tæv; 15 pct. af alle har været udsat for vold inden for et år; i 2001 var der 772 voldssager i Grønland, og det er en stigning på

30 pct. i forhold til 1999. Det med sædelighedsforbrydere har jeg før nævnt og dokumenteret.

Det er grønlandske tal, og det er dem, jeg forholder mig til, vil jeg sige til fru Juliane Henningsen.

Kl. 13:55

Formanden:

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Næste i ordførerrækken er hr. Henrik Høegh.

Kl. 13:56

(Ordfører)

Henrik Høegh (V):

Det grønlandske samfund er generelt inde i en positiv udvikling. Erhvervsudviklingen, turismen og – forhåbentlig – mineralforekomster i den grønlandske undergrund giver grund til optimisme. Netop offentliggjorte tal fra Grønlands Statistik viser, at Grønland i årene 2004-2006 har haft en positiv økonomisk vækst, hvor væksten i bruttonationalproduktet i 2006 var på 2,5 pct. Disse forhold kan og bør være med til at styrke den grønlandske økonomi og dermed også forbedre levevilkårene og de sociale vilkår for den grønlandske befolkning. På længere sigt kan den positive udvikling i den grønlandske økonomi også være med til at mindske det årlige bloktilskud. Det er vigtigt for Venstre, at det grønlandske samfund fortsat selv er en aktiv og integreret del i denne positive økonomiske udvikling.

En vigtig forudsætning for, at udviklingen kan fortsætte, er ikke mindst, at grønlandske børn og unge sikres en god og solid uddannelse. Derfor var det rigtigt at øremærke midler fra bloktilskuddet også til undervisning. Som bekendt er uddannelse dyrere i tyndt befolkede områder, og den kategori hører Grønland jo om nogen til. Derfor glæder det mig også, at landsstyret har sat et mål op om, at to tredjedele af en ungdomsårgang i 2020 skal gennemføre en kompetencegivende uddannelse.

Vi må også konstatere, at der i det grønlandske samfund også findes en del sociale problemer, ikke mindst på børneområdet. Der er børn, der lider under deres forældres alkoholmisbrug, og der er børn, der udsættes for pædofili og incest. Det er selvfølgelig uacceptabelt for os alle. I Venstre anerkender vi, at de grønlandske myndigheder i dag gør en indsats for at afhjælpe disse problemer, men vi konstaterer, at der på det her område er behov for sammen med det grønlandske folk at yde en styrket indsats.

Vi er i Venstre optaget af, at grønlandske børns vilkår i fremtiden forbedres. Især arbejdsløshed kan være med til at skabe sociale problemer og direkte fattigdom for en række familier i Grønland. Derfor er det vigtigt, at der ydes en målrettet hjælp til ikke mindst børnefamilierne. Der er intet, der kan erstatte en tryk opvækst. Sammen med skolegang og uddannelse er det et fundament for det fremtidige grønlandske samfund.

Nyere analyser af grønlandske børns oplevelser af konkret fattigdom sammenholdt med det internationale faktuelle fattigdomskriterium viser, at der er flere børn i Grønland, der oplever fattigdom, end i de øvrige nordiske lande. Men på den anden side oplever flere børn i Storbritannien, Canada og USA fattigdom end børn i Grønland. Så vi har helt klart en udfordring på fattigdomsområdet, men jeg vil tillade mig at sige, at opgaveløsningen måske ikke er løbet helt af sporet.

Med hensyn til bloktilskuddet og det grønlandske hjemmestyres fremtidige overtagelse af stadig flere opgaver er det Venstres holdning, at den debat og beslutning bør afvente Selvstyrekommisionens rapport.

Jeg vil gerne på vegne af Folketingets partier, inklusive fru Gitte Seeberg og fru Pia Christmas-Møller, men med undtagelse af Dansk Folkeparti og Enhedslisten, fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget ønsker en fortsat positiv udvikling – politisk, socialt og økonomisk – i det grønlandske samfund, opfordres regeringen til fortsat at bidrage til et tæt samarbejde med Grønland om at skabe de bedst mulige rammer for udvikling af selvstyret i Grønland i overensstemmelse med grundlaget for arbejdet i grønlandsk-dansk selvstyrekommision.

Folketinget konstaterer, at der er behov for en styrket indsats på det sociale område i Grønland, og opfordrer regeringen til at tilstræbe en intensivering af samarbejdet med hjemmestyret. Regeringen opfordres således til at stille sin ekspertise og erfaring til rådighed for de grønlandske myndigheder samt drøfte mulige tiltag med hjemmestyret. Samarbejdet bør ske i forståelse med hjemmestyret og med respekt for hjemmestyrets kompetence. En hel eller delvis øremærkning af statens tilskud til Grønland bør således

kun ske, såfremt de grønlandske myndigheder er enige heri.«

(Forslag til vedtagelse nr. 32).

Kl. 14:00

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse:

»Idet Folketinget ønsker en fortsat positiv udvikling – politisk, socialt og økonomisk – i det grønlandske samfund, opfordrer regeringen til fortsat at bidrage til et tæt samarbejde med Grønland om at skabe de bedst mulige rammer for udvikling af selvstyret i Grønland i overensstemmelse med grundlaget for arbejdet i grønlandsk-dansk selvstyrekommision.

Folketinget konstaterer, at der er behov for en styrket indsats på det sociale område i Grønland, og opfordrer regeringen til at tilstræbe en intensivering af samarbejdet med hjemmestyret. Regeringen opfordres således til at stille sin ekspertise og erfaring til rådighed for de grønlandske myndigheder samt drøfte mulige tiltag med hjemmestyret. Samarbejdet bør ske i forståelse med hjemmestyret og med respekt for hjemmestyrets kompetence. En hel eller delvis øremærkning af statens tilskud til Grønland bør således kun ske, såfremt de grønlandske myndigheder er enige heri.«

(Forslag til vedtagelse nr. 32).

Også dette forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger.

Der er bedt om korte bemærkninger. Den første er fra hr. Christian H. Hansen.

Kl. 14:02

Christian H. Hansen (DF):

Nu har vi jo hørt en del om de sociale forhold, men det, jeg vil tage op, er faktisk dyrevelfærd i Grønland og spørge Venstres ordfører om den.

Det er således, at den 9. februar 2007 sendte jeg et spørgsmål til statsministeren på baggrund af en sag om mishandling af grønlandske slædehunde, hvor de var udsultede, og jeg spurgte, om regeringen ville gøre noget ved det. Statsministeren svarede, at man tog klar afstand fra det og så med tilfredshed på, at der var blevet nedsat en arbejdsgruppe i Grønland, som ville kigge på det.

Imidlertid er det sådan, at det igen er blevet afsløret i Ekstra Bladet, at 60-62 grønlandske slædehunde er sultet ihjel, og det har den danske regering altså ikke ønsket at gøre noget ved

på det tidspunkt. Jeg vil gerne høre, om man ønsker at gøre noget ved det nu. Nogle af de hunde har også været seksuelt misbrugt. Nu ved jeg godt, at ordføreren fra Venstre tilhører et parti, som går ind for sodomi, altså dyresex, man ønsker i hvert fald ikke at indføre et forbud i Danmark. Men jeg vil gerne høre, om man vil rejse det her emne. Når statsministeren ikke vil banke i bordet, kunne vi så få Venstres ordfører til at banke i bordet over for statsministeren, som så måske vil løfte hånden over for landsstyret og få rettet op på de her ting vedrørende den frygtelige dyremishandling i Grønland?

Kl. 14:03

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:03

Henrik Høegh (V):

Det er klart, at vi i Venstre er optaget af husdyrvelfærd og dyrevelfærd generelt, og derfor er det her jo et af de emner, som vil skulle tages op i en løbende debat med grønlænderne; hvordan man varetager det her område hos de grønlandske myndigheder. Det er vi selvfølgelig opmærksomme på og interesserede i.

Kl. 14:03

Formanden:

Så er det hr. Christian H. Hansen for en sidste kort bemærkning.

Kl. 14:03

Christian H. Hansen (DF):

Det er jo næsten som læst op af statsministerens svar for et år siden, der lød, at det er vi opmærksomme på, og det vil vi holde øje med. Så går der nok et år igen, og så er der ikke sket en pind. Nu ved jeg godt, at vi også har store dyrevelfærdsmæssige problemer herhjemme i Danmark, det har man i mange lande, så når jeg rejser det her, er det ikke en generel kritik af Grønland, nej, det er en kritik af, at man, når vi taler dyrevelfærd, så ikke gør noget – heller ikke i Grønland. Er det her ikke et godt eksempel på, at det godt kunne være, at det var på tide, at man skulle hjælpe lidt, at det godt kunne være, at man skulle gå lidt længere end til bare at sige, at det er søreme noget, vi vil gøre noget ved, hvorefter man så læner sig tilbage i lænestolen, og så sker der ikke en pind, og så er man fuldstændig ligeglad med fra regeringens side, at dyr lider over hele verden – fuldstændig ligeglad? Det er simpelt hen så slap en holdning fra regeringens side på dyrevelfærdsområdet, at jeg har det dårligt med det.

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:04 Venstre ønsker forbedringer. Derfor står der også i forslaget til vedtagelse, at vi konstaterer, at der er behov for en styrket indsats, og at spørgsmålet om at øremærke penge skal være en debat mellem regeringen og hjemmestyret. Så vi tillader os her at gøre opmærksom på, at der er en opgave, og vi er interesserede i at se en positiv udvikling i den her opgave.

Henrik Høegh (V):

Jeg er glad for, at hr. Christian H. Hansen er opmærksom på, at dyrevelfærdsdebatten er en løbende politisk debat i EU, i Danmark og på et mere globalt plan. Og derfor deltager vi jo på lige fod med alle andre politiske partier i den dyrevelfærdsdebat. Jeg er også glad for, at hr. Christian H. Hansen siger, at der kan være problemer i Grønland, og at der kan være problemer andre steder. Det er udsat for en løbende politisk drøftelse, og den synes jeg ikke vi skal tage til ende her i dag, for den er generel og gælder ikke for Grønland alene.

Kl. 14:05

Formanden:

Det er hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 14:05

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først og fremmest vil jeg gerne takke ordføreren fra Venstre for at anerkende problemerne og ikke på nogen måde forsøge at bagatellisere de meget store sociale problemer, der er i Grønland.

Det næste er så, at svaret på det fra Venstres ordfører er, at vi skal stille erfaring til rådighed. Det er det, der fremgår både af ordførertalen og også af det forslag til vedtagelse.

Jeg bliver nødt til på den baggrund at spørge Venstres ordfører, om han ikke er opmærksom på, at det jo ikke bare er Dansk Folkeparti her i Danmark, der mener, at det kan være nødvendigt at gribe ind med andre metoder end bare at stille erfaring til rådighed. Også formanden for de grønlandske pædagoger har jo været ude med en klar melding om, at en af måderne at løse det her på må være, at man inden for rigsfællesskabet tager et større ansvar, og formanden har direkte sagt, at en af måderne er at øremærke en del af bloktilskuddet til socialområdet. Altså, det er ikke bare noget, Dansk Folkeparti diskuterer, men det er også noget, nogle af de, der arbejder med socialområdet i Grønland, faktisk er enige i.

Kl. 14:06

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:06

Henrik Høegh (V):

Ja, hr. Thulesen Dahl har ret. Vi anerkender, at her er der en opgave; her er der en opgave, hvor

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en sidste kort bemærkning.

Kl. 14:06

Kl. 14:07

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er behov for en styrket indsats, og så nævner man nogle virkemidler, som også hr. Søren Espersen var inde på, der har været anvendt i årtier. Det, som Venstres ordfører, hr. Henrik Høegh, bliver nødt til at konkretisere her i dag, er: Hvad er det for en styrket indsats, der vil blive følgen af det forslag til vedtagelse, som et stort flertal her i Folketinget senere på dagen vedtager? Hvad er det helt konkret, der er en styrket indsats? For som jeg hører det, er der ingen styrket indsats. Der er en understregning af, at Danmark fortsat stiller ekspertise til rådighed i det omfang, hjemmestyret vil gøre brug af det. Og så tillader jeg mig altså at minde om, at det ikke bare er Dansk Folkeparti, der render rundt med den her debat. Formanden for de grønlandske pædagoger mener, at Danmark bør øremærke en del af bloktilskuddet til området.

»Vi er fortsat en del af det danske rige, og hvis Grønlands hjemmestyre ikke selv kan løse problemerne, så bør rigsfællesskabet stå bi med hjælp. ... Vi må henvende os til Danmark, men det er politikerne i Grønland meget imod.«

Er det ikke lige præcis her, vi har problemet? Nemlig at man i Grønland i virkeligheden har folk, der arbejder med de sociale problemer, der råber om hjælp fra Danmark, men danske politikere siger, at det kræver, at hjemmestyret beder om det. Og hjemmestyret beder ikke om det.

Kl. 14:08

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:08

Henrik Høegh (V):

Vi konstaterer her, at vi vil se en positiv udvikling på det her område, og det tror jeg vi er enige med hr. Kristian Thulesen Dahl om er nødvendigt. Vi nævner nogle redskaber. Vi ønsker ikke at gå længere med redskaberne. Det må bero på en forhandling, hvordan man udnytter de her

redskaber, men ja, vi har et krav på at se en positiv udvikling.

Kl. 14:08

Formanden:

Det er hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:08

Søren Espersen (DF):

Jeg vil også sige tak til hr. Henrik Høegh for at have konkretiseret problemerne og erkendt problemerne – og tonen, jamen den var vist helt i orden, tror jeg, så vidt jeg kunne skønne. Det er jeg ikke ekspert i, men det lød rigtigt nok.

Jeg vil så sige til hr. Henrik Høegh lidt i forlængelse af det, hr. Kristian Thulesen Dahl lige har sagt, at med hensyn til det forslag til vedtagelse, som Venstre nu fremsætter i samarbejde med en række andre partier i Folketinget, står der jo bare det samme som det, der er gældende i dag. Der er intet nyt i det her, for det er sådan i dag, at regeringen stiller sin ekspertise og erfaring til rådighed, at øremærkning af statens tilskud kun kan ske, hvis de grønlandske myndigheder er enige deri, og i forslaget til vedtagelse opfordres regeringen til at bidrage til et tæt samarbejde med Grønland. Af alle intetsigende forslag til vedtagelse tror jeg nok, at det her er et af dem, der tager rekorden. Hvad er det nye?

Kl. 14:09

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:09

Henrik Høegh (V):

Vi konstaterer, at der er behov for en styrket indsats. Vi konstaterer samtidig, at vi vil se positive resultater. Vi nævner eksempler på en række redskaber, og så lader vi debat og forhandlinger med det grønlandske folk afgøre, hvordan man skaffer positive resultater på de her områder. Sagt med andre ord: Vi ønsker ikke at gøre det her uden om det grønlandske folk. Vi vil gøre det her sammen med det grønlandske folk, og det er derfor, der skal den forhandling til for at skaffe positive resultater.

Kl. 14:10

Formanden:

Så er det hr. Søren Espersen for en sidste kort bemærkning.

Kl. 14:10

Søren Espersen (DF):

At der er behov for en styrket indsats, tror jeg vi alle sammen er enige om. Hvad var det så lige, det var? Hvori er det den styrkede indsats ligger i det her forslag, og hvad har Venstre i øvrigt

tænkt sig der skal foretages? Så siger hr. Henrik Høegh: Vi vil se positive resultater. Det vil vi andre også. Hvad nu, hvis vi ikke ser positive resultater? Hvad nu, hvis vi om et år, når vi indkalder til en ny forespørgselsdebat om Grønland – det har vi faktisk tænkt på at gøre en gang om året; ligesom man har en EU-debat, bør man også have en rigsfællesskabsdebat – står her, og der ingenting er sket, og hr. Henrik Høegh siger ligesom i dag: Vi vil se positive resultater? Hvad gør Venstre så?

Kl. 14:10

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:10

Henrik Høegh (V):

Vi forsøger i dag at få et flertal i Folketinget til at træffe en beslutning med hensyn til et forslag til vedtagelse, hvori der står, at vi konstaterer, der er behov for en styrket indsats på det her område. Vi siger samtidig, at vi vil se nogle positive resultater på det her område. Vi vil gøre det sammen med det grønlandske folk og med de grønlandske myndigheder.

Kl. 14:11

Formanden:

Så er det fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 14:11

Line Barfod (EL):

Det glæder mig, at Venstre trods alt holder fast i, at det grønlandske folk har fået hjemmestyre og har ret til selv at bestemme på en række områder og dermed også selv har ansvaret for en række områder ud fra en demokratisk tro på, at man når længere, når folk er ansvarlige for deres egen situation.

Derfor undrer det mig lidt, at der i den sidste sætning i det forslag til vedtagelse, som hr. Henrik Høegh har fremsat, står noget om øremærkning af bloktilskud, dog under forudsætning af at de grønlandske myndigheder er enige i det. Men hvis de grønlandske myndigheder selv ønsker at løse nogle sociale problemer og selv ønsker at målrette nogle penge mod de problemer, der er på det sociale område, hvorfor skal Folketinget så blandes ind i det? Hvorfor mener Venstre, at Folketinget skal sidde og øremærke en del af bloktilskuddet, hvis de grønlandske myndigheder selv ønsker at bruge en del af bloktilskuddet på det sociale område?

Kl. 14:11

Formanden:

Ordføreren.

Henrik Høegh (V):

Det må bero på de forhandlinger, regeringen skal have med de grønlandske myndigheder, hvorledes man får styrket indsatsen, og hvorledes man skaffer positive resultater på området. Vi har blot nævnt nogle eksempler her.

Kl. 14:12

Henrik Høegh. Den næste i ordførerrækken er hr. Mogens Jensen.

Kl. 14:13

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Der er sket en god og positiv udvikling på mange områder i det grønlandske samfund, siden hjemmestyret blev indført. Men der er også stadig væk mange problemer, som det grønlandske samfund slås med, der er forhold for både børn og andre udsatte grupper, som der også er behov for at gøre noget alvorligt ved, og det synes jeg er godt at vi tager en åben debat om her i Folketingssalen, for vi skal naturligvis kunne debattere i Folketinget om alle forhold i vores rigsfællesskab.

Kl. 14:12

Formanden:

Så er det fru Line Barfod for en sidste kort bemærkning.

Kl. 14:12

Line Barfod (EL):

Jamen det var sådan set ikke det, jeg spurgte om. Jeg kunne komme med en del forslag til, hvad man kan gøre, både i Grønland og flere andre lande, hvis man vil løse sociale problemer, herunder gøre noget ved den kæmpestore ulighed og ved fattigdommen.

Men det, jeg spørger om, er: Hvorfor ønsker Venstre, at Folketinget skal øremærke bloktilskud til et bestemt område, hvis de grønlandske myndigheder selv ønsker at bruge penge på det område? Jeg forstår ikke, hvad formålet er med øremærkningen, hvis de grønlandske myndigheder allerede har besluttet, at man gerne vil bruge penge på det område. Så bliver det bare noget mærkeligt formynderi, at vi skal sidde hernede og beslutte det.

Kl. 14:12

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:12

Henrik Høegh (V):

Jeg startede med at konstatere, at der er et behov for en styrket indsats, og jeg sagde i min tale, at vi ønsker positive resultater. Det må bero på nogle forhandlinger mellem regeringen og hjemmestyret, hvordan man skaffer dem, og her er der nævnt nogle eksempler på, hvordan man kan gøre det.

Hvis de forhandlinger viser, at der er en vilje til selv at allokere midler og ikke øremærke, hvis der er en åben og ærlig vilje til at gøre en øget indsats og bruge yderligere midler på området, jamen så kan fru Line Barfod have ret; så er det ikke strengt nødvendigt at øremærke midler. Men det er nødvendigt, at vi ser positive resultater, og at indsatsen bliver styrket.

Kl. 14:13

Formanden:

Det var svar til fru Line Barfod.

Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger til ordføreren, så vi siger tak til hr.

Men for Socialdemokraterne er det vigtigt at understrege, som statsministeren og velfærdsministeren også gjorde, at den konkrete løsning af problemerne i Grønland kan vi jo ikke sidde og fjernstyre herfra. Den hører hjemme hos det grønlandske hjemmestyre og de forskellige institutioner i Grønland. Vi skal som danskere bistå alt, hvad vi kan med viden, med ekspertise og med knowhow til at løse de sociale problemer i Grønland, og det er jo netop derfor, der blev indgået en samarbejdsaftale mellem det daværende Socialministerium og hjemmestyret i 2006, hvor Danmark netop stiller ressourcer og viden til rådighed på det sociale område. Det er den rigtige måde at hjælpe på frem for Dansk Folkepartis herremandsmentalitet, hvor man tror, at Danmark bare kan komme og løse alle problemer med et snuptag. Det kunne vi ikke, før Grønland fik hjemmestyre, og jeg må erkende, at det kan vi end ikke her i Danmark, hvor de sociale problemer jo ikke er blevet mindre – heller ikke, mens Dansk Folkeparti har haft et afgørende ord at skulle have sagt i dansk politik.

Jeg er sådan set lidt glad for, at det ikke er kommet så stærkt frem her i dag, men det har ligget lidt i luften, at det egentlig ikke var Dansk Folkepartis formål med denne forespørgselsdebat at kere sig om de sociale forhold i Grønland. Gruppeformanden, hr. Kristian Thulesen Dahl, har jo klart tilkendegivet i pressen, at egentlig skulle denne forespørgselsdebat handle om at rejse en folkestorm mod den dansk-grønlandske Selvstyrekommission, hvis anbefalinger Dansk Folkeparti som det eneste parti i Folketinget ser ud til at gå imod.

Det er jo i sig selv utroligt, og jeg synes, det fortjener et ord i debatten her i dag, især når Dansk Folkeparti forsøger at bilde befolkningen

ind, at Danmark slet ikke får noget ud af eventuelle olieforekomster i den grønlandske undergrund. Det gør Danmark. Dansk Folkepartis hr. Søren Espersen ved udmærket godt, at ved enhver olieindtægt ud over de første 75 mio. kr. reduceres det danske bloktilskud på 3,2 mia. kr. med 50 pct. af olieindtægterne, indtil bloktilskuddet er dækket ind, og Grønland er økonomisk uafhængigt af Danmark; herefter skal der forhandles igen. Vi får altså andel af olieindtægterne, og der er tale om en god og afbalanceret aftale. Men indtil videre er der altså ikke udvundet en eneste kop olie af Grønlands undergrund.

Heldigvis står Dansk Folkeparti alene med sine synspunkter om selvstyreaftalen. De står også alene med trusler mod grønlandske folketingspolitikeres ret til at stemme og tage stilling til forhold, der vedrører dem og det grønlandske folk, her i Folketinget, og det er jeg glad for. Men det er dybt forstemmende, at Dansk Folkeparti gang på gang viser, at det er stærkest, når det handler om at skabe skel og mistillid mellem mennesker og også mellem Grønland og Danmark.

Det er min og Socialdemokraternes holdning, at rigsfællesskabet mellem Grønland og Danmark er et værdifuldt fællesskab, som begge parter har gavn af og ansvar for. Lad os derfor arbejde for at udvikle det fællesskab ved at skabe grundlag for grønlandsk selvstyre og økonomisk uafhængighed af Danmark, samtidig med at Danmark stiller viden, knowhow og ressourcer til rådighed for Grønlands arbejde med bl.a. at overvinde de meget store sociale problemer, som stadig eksisterer.

Kl. 14:17

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 14:18

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Debatten om olien kommer vi jo til ved flere forskellige lejligheder. Og til det der med at rejse en folkestorm vil jeg sige, at det jo er rigtigt, at jeg havde det som et ønske, men det viser sig, at det slet ikke er nødvendigt, for en måling foretaget i går om danskernes holdning viser jo klart et ønske om, at de olierigdomme, der er i Grønlands undergrund, selvfølgelig deles, så de både kommer Danmark og Grønland til gavn. Men det kommer vi tilbage til.

Det, som jeg jo interesserer mig for under den her debat, og som hr. Mogens Jensen ikke gjorde så meget ud af, er de sociale problemer på Grøn-

land. Jeg synes egentlig, det er brandærgerligt, at den socialdemokratiske ordfører i sin ordførertale brugte så lidt tid på en debat, som alle andre tager om de sociale vilkår på Grønland; at han brugte så lidt tid på lige præcis det spørgsmål.

Det, jeg vil spørge hr. Mogens Jensen om i forhold til at få løst de sociale problemer, handler om bloktilskuddet og en eventuel øremærkning heraf. Jeg vil spørge hr. Mogens Jensen, om han kan bekræfte, at der i dag sker en øremærkning af bloktilskuddet i forbindelse med bestemte områder, bestemte aktiviteter i Grønland, og om det derfor i virkeligheden er så fjern en tanke for Socialdemokratiet, at man godt kan øremærke bloktilskuddet.

Kl. 14:19

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:19

Mogens Jensen (S):

Jeg mener, at jeg i min ordførertale klart sagde, at der er problemer på Grønland – store sociale problemer, problemer, som skal løses, og som der skal gøres noget ved. Det er Socialdemokratiet indstillet på at medvirke til, og derfor står vi også bag det forslag til vedtagelse, som er blevet fremsat her i dag, og som tilkendegiver, at det er et problem, og at vi skal gøre noget ved det, og at vi skal bistå det grønlandske hjemmestyre alt det, vi kan. Så vi tager det her problem fuldstændig seriøst.

Til spørgsmålet om, hvorvidt det skal føre til øremærkning af bloktilskuddet, vil jeg sige, at der gør vi, ligesom vi plejer at gøre, når vi forhandler med det grønlandske hjemmestyre: Det afklarer vi i en aftale, og det kræver selvfølgelig, at der er en overensstemmelse. Og jeg vil gerne sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at det ikke er nok bare at sige, at der skal penge til. Det, jeg jo stadig væk mangler at høre fra Dansk Folkeparti, er, hvad det er for konkrete initiativer, der kan løse de her problemer, som er store og omfattende.

Kl. 14:20

Formanden:

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en sidste kort bemærkning.

Kl. 14:20

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, men jeg spurgte hr. Mogens Jensen, om han kunne bekræfte, at der i dag foregår en øremærkning af dele af bloktilskuddet til Grønland. Det er sådan set et ret enkelt spørgsmål. Jeg går

ud fra, at hr. Mogens Jensen er så bekendt med forholdene omkring bloktilskuddet, at han kan svare ja til det spørgsmål.

Hvordan kan det så være, at der i dag sker en øremærkning? Jo, det kunne jo være, fordi man fra dansk side i de forhandlinger, der har været med Grønland, har ment, at der var nogle områder, der skulle opprioriteres; at der var nogle områder, der ikke fik penge nok til at kunne løse de massive problemer, der er på Grønland, og at man derfor har opprioriteret det i en sådan grad, at man har forlangt, at der sker en øremærkning inden for de godt og vel 3,2 mia. kr., som Danmark giver Grønland hvert år.

Hvis det er korrekt, vil jeg bare spørge hr. Mogens Jensen – for Socialdemokratiet har jo stemt for den her lov om bloktilskuddet, der også gælder for i år og næste år – om det i virkeligheden er så langt fra Socialdemokratiets verdensbillede, at man øremærker en del af bloktilskuddet til at løse nogle af de massive sociale problemer, der er, og dermed kommer de grønlandere i møde, som råber om hjælp fra Danmark, og som siger til medierne, at de ønsker, at rigsfællesskabet og dermed Danmark tager et større ansvar for at løse de sociale problemer på Grønland.

Kl. 14:21

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:21

Mogens Jensen (S):

Jamen den øremærkning, der er foregået af bloktilskuddet til Grønland, er foregået på baggrund af en aftale mellem hjemmestyret og den danske regering. Det vil vi gerne bidrage til, hvis det er sådan, at det sker i overensstemmelse med hjemmestyret. Så den sag er helt klar.

Men jeg vil også godt sige en gang til, at én ting er at sige, at man vil bruge X antal millioner kroner på et bestemt område, noget andet er, hvad det er for konkrete redskaber, der skal tages i anvendelse. Det lyder jo, som om Dansk Folkeparti har løsningen på det. Jeg tror, at den løsning ligger i det, der er iværksat, nemlig ved at eksperterne – de folk, vi har i Danmark på det sociale område – bidrager og stiller deres ekspertise og knowhow til rådighed, ligesom det er aftalt mellem hjemmestyret og regeringen.

Kl. 14:21

Formanden:

Det er hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:22

Søren Espersen (DF):

Ordføreren kalder det, vi kommer med, for herremandsmentalitet. Vi opfordrer egentlig bare til, at Grønlands hjemmestyre selv løser problemerne, det kunne da være herligt. Så slipper vi for al videre tiltale.

I øvrigt skal jeg lige korrigere noget i forbindelse med det, der blev sagt om olieaftalen og Selvstyrekommisionen: Der ligger ingen aftale. Det arbejde er slet ikke færdigt endnu, og det kan godt tage mange måneder, før der overhovedet kommer en indstilling. Så jeg vil bede om, at man lader være med at skildre det, som om der ligger en god aftale, for det gør der ikke. Den skal også først konfirmeres i Folketinget. Vi vil gøre vores til, at det forslag, der nu ligger, bliver helt anderledes.

Må jeg lige sige til ordføreren, der hele tiden siger, at Socialdemokratiet er indstillet på at gøre noget ved det: Bistå grønlanderne. Men er det nyt? Har Socialdemokratiet ikke altid villet det, eller er det noget, man er startet på i dag?

Kl. 14:22

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 14:22

Mogens Jensen (S):

Nej, for Socialdemokratiet har altid gennem et stærkt samarbejde med Grønland ønsket også at bidrage til at løse de problemer, det endnu ikke er lykkedes at løse på Grønland. Det gør vi i det politiske samarbejde med de politiske parter på Grønland, lige såvel som vi jo også gerne vil tage hr. Søren Espersen i hånden og være med til at løse nogle af de meget store sociale problemer, vi stadig væk har i Danmark, hvis ellers Dansk Folkeparti reelt ville være med til det. Så det er til enhver tid en politisk opgave for Socialdemokraterne at være med til at sikre, at vi løser de sociale problemer, vi har i Grønland eller i Danmark.

Kl. 14:23

Formanden:

Det er hr. Søren Espersen for en sidste kort bemærkning.

Kl. 14:23

Søren Espersen (DF):

Det er altså en bekræftelse af, at det her ikke rummer noget som helst nyt: Det har hele tiden været Socialdemokratiets politik, at man gerne vil bistå, hvis man kan; at man gerne vil hjælpe hjemmestyret med ekspertise. Det er i øvrigt

ikke noget, som nogen her i Folketinget kan være uenige i.

Men det, jeg egentlig spurgte om, var: Hvad er det nye? Er det ikke korrekt, at en øremærkning jo kun er nødvendig, fordi hjemmestyret ikke selv kan løse sine egne problemer? Er det ikke det, der er selve kernen i det her? Hr. Mogens Jensen kan jo, fra nu og indtil der falder grøn sne, sige, at Socialdemokratiet gerne vil bistå. Det er da glimrende, men på den anden side er problemet, at der ikke er nogen, der vil modtage hjælpen, så der sker ingenting.

Kl. 14:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:24

Mogens Jensen (S):

Jeg bliver nødt til at henvise hr. Søren Espersen til at læse forslaget til vedtagelse – nu er det også kommet rundt, så det ligger på skrift. Der står rent faktisk, at partierne, der står bag det forslag til vedtagelse, mener, at der behov for en styrket indsats på det sociale område i Grønland, og at der nu derfor må foregå en dialog mellem regeringen og hjemmestyret om, hvordan det kan ske, men vi mener, det skal ske med udgangspunkt i den samarbejdsform, som vi altid har haft, nemlig med respekt for, hvad der er hjemmestyrets kompetence, og hvad der er den danske regerings og stats kompetence i den her sammenhæng. Og Socialdemokratiet bidrager med alt det, vi overhovedet kan, til at få løst de her problemer. Og jeg må stadig væk sige, at jeg ikke fra Dansk Folkepartis side i dag har hørt et eneste eksempel på en aktivitet eller et initiativ, der kan løse et eneste af de her problemer, ud over at man øremærker nogle bloktilskud, men jeg vil sige, at det alene altså ikke gør det.

Kl. 14:25

Formanden:

Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger til ordføreren. Vi siger tak til hr. Mogens Jensen. Den næste i ordførerrækken er hr. Kristen Touborg.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Kristen Touborg (SF):

I Den Grønlandske Selvstyrekommission var vi i oktober meget tæt på en endelig aftale om de grønlandsk-danske forhold, men så udskrev statsministeren folketingsvalg, og dermed stoppede sagen. Kun Dansk Folkeparti stod uden for denne overordnede aftale, som blev indgået, og det viste Dansk Folkeparti også ved, at man fak-

tisk kom med en mindretalsudtalelse i den sammenhæng.

Det har de seneste år tilsyneladende været et brændende ønske hos Dansk Folkeparti at sætte sig på rollen som regeringens nordatlantiske indpisker, og enhver anledning bliver energisk udnyttet. Det gælder også i den forespørgsel, som vi har her i dag.

Det er, som om Dansk Folkeparti overhovedet ikke er interesseret i at finde løsninger, når det gælder Grønland. Tværtimod har de tilsyneladende lagt sig i selen som den genstridige slædehund, der ustandselig glammer og skaber uro i flokken, så enhver fremdrift bliver forsinket eller besværliggjort. Men løsninger, nej, dem har Dansk Folkeparti ingen forslag til.

Sidst, vi oplevede det, var i forbindelse med asyldebatten, hvor de grønlandske folketingsmedlemmer fik læst og påskrevet, og der blev truet med at trække i tilskudsbeløbene, hvis de tillod sig den flothed at blande sig i asyldebatten. I den sammenhæng var Venstres hr. Søren Pind såmænd ikke ret meget bedre. Han kunne heller ikke modstå fristelsen til at blande sig og betegne to grønlandske politikere som nogle, der lige pludselig var kommet ned fra indlandsisen for at drive dansk indenrigspolitik. Jamen hvor er vi henne?

Man kan jo spørge, om MF'ere, som er valgt på Bornholm, ikke må blande sig i, hvad der i øvrigt foregår i det danske rige. Det er jo en udmærket sammenligning. Det ville da være fuldstændig surrealistisk, hvis de ikke måtte det, og det er det altså også, når man agerer sådan over for de grønlandske medlemmer. Der eksisterer altså ikke A- og B-medlemmer i det danske Folketing, sådan er det.

I øvrigt må man jo sige, at det ikke er ukendt – heller ikke for borgerlige regeringer – at bygge sine flertal på nordatlantiske mandater. Det har man sådan set gjort. Jeg tror, at første gang var i 1961, da der skulle dannes regering. Men det er vel ikke et ukendt fænomen, og derfor kan man godt undre sig over, at Dansk Folkeparti tager sådan på vej i den sammenhæng.

Dansk Folkeparti har været inde på, om man skulle øremærke bloktilskuddet til Grønland i forhold til de store sociale problemer. Det mener vi ikke er en farbar vej. Man skal ikke genindføre dansk formynderi over for Grønland. Det er derfor afgørende, at grønlænderne afgør, hvordan bloktilskuddet anvendes, hvilket også fremgår af det forslag til vedtagelse, der foreligger.

I SF respekterer vi og bakker op om det grønlandske hjemmestyre, og derfor vil vi opfordre regeringen til inden for den ramme at gå i dialog med myndighederne på Grønland om løsningen af nogle af de sociale problemer, som landet har. Vi vil især opfordre regeringen til at fokusere på at bidrage med faglig bistand og kompetencer inden for alkoholmisbrug og omsorg for børn fra udsatte familier eller fra familier med ringe eller ingen forældreevne.

Dansk Folkeparti er også meget optaget af spørgsmålet om fordelingen af de potentielle oliemilliardindtægter ud for Grønland. Ja, der er jo næsten gået »Dallas« i den for Dansk Folkepartis gruppeformand hr. Kristian Thulesen Dahl. Han mener, at de danske politikere optræder som elendige købmænd og giver Grønland alt for gode kort på hånden i spillet om oliemilliarderne. Derfor forsøger Dansk Folkeparti som en anden JR fra 1980'ernes »Dallas« at oppiske en folkelig opstand mod Selvstyrekommissionen, som udgør et stort politisk flertal uden om Dansk Folkeparti, ved at male et skræmmebillede af grønlænderne, der, som Dansk Folkeparti siger, kommer til at grine hele vejen hjem til Nuuk.

Jeg håber, men forventer ikke, at Dansk Folkepartis tilgang til eventuelle milliardindtægter fra olieforekomsterne i den grønlandske undergrund kommer til at rykke meget ved de kendte politiske positioner, som der er givet udtryk for tidligere i debatten om Grønland og i Selvstyrekommissionen.

Kl. 14:30

Formanden:

Der er korte bemærkninger. Den første er fra hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 14:30

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der var ikke meget om de sociale forhold på Grønland. Det er jo egentlig dem, mange af os diskuterer, vil jeg sige til hr. Touborg. Men det var ikke ret meget det, hr. Touborg brugte sin ordførertale på, mærkeligt nok.

Men mit spørgsmål er: Hvorfor tror hr. Touborg, at formanden for de grønlandske pædagoger sidste år bad Danmark øremærke en del af bloktilskuddet til socialområdet, ud fra det udgangspunkt, at man fortsat er en del af det danske rige, og hvis Grønlands hjemmestyre ikke selv kan løse problemerne, bør rigsfællesskabet stå bi med hjælp? Vi må henvende os til Danmark, men det er politikerne i Grønland meget imod, siger hun.

Hvorfor tror hr. Touborg, at det tidligere blev sagt af formanden for de grønlandske socialchefer: Jeg mener, at tiden er inde til, at man overvejer at stille sociale betingelser i forbindelse med bloktilskuddet; Grønland er en del af rigsfællesskabet, og Danmark har også et medansvar for at være med til at løse de sociale problemer?

Hvorfor tror hr. Touborg, at formanden for Grønlands pædagoger og formanden for Grønlands socialchefer kommer med de her nødskrig?

Kl. 14:31

Formanden: Ordføreren.

Kl. 14:31

Kristen Touborg (SF):

Jeg mener, at jeg i min ordførertale sagde, at der er store sociale problemer i Grønland, og jeg nævnte forskellige områder, hvor jeg mener der er store sociale problemer. Men vi har det sådan, at det her skal foregå i samarbejde med de grønlandske myndigheder. Vi har det sådan, at når vi har indgået en aftale om, at der er overgået områder til hjemmestyret, så mener vi det. Tilsyneladende i modsætning til Dansk Folkeparti har vi det sådan, at når man har en aftale, så står man ved den.

Det vil sige, at det skal være i overensstemmelse med grønlændernes ønske, hvis man skal gå ind og øremærke.

Kl. 14:32

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 14:32

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg bliver nødt til at prøve igen. Jeg spurgte ikke, om vi havde en aftale om, hvorvidt man skulle samarbejde. Jeg spurgte, hvorfor hr. Touborg tror, at formanden for de grønlandske pædagoger og den tidligere formand for de grønlandske socialchefer kommer med det her nødskrig. Hvorfor tror hr. Touborg det? Man må jo gå ud fra, at de som væsentlige aktører i det grønlandske samfund også har det udgangspunkt, at det er bedst, at tingene løses på Grønland, og at Grønland selv finder ud af tingene, helt i tråd med det, hr. Touborg siger. Hvorfor tror hr. Touborg så, at to på så centrale poster – formanden for pædagogerne og formanden for socialcheferne – kommer med det nødskrig om, at vi fra dansk side nu bliver nødt til at tage størrelse ansvar og øremærke en del af bloktilskuddet?

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 14:32

dretalsudtalelsen og har trukket den tilbage, så kan jeg sige: Ja, det kan jeg bekræfte, det har Dansk Folkeparti meddelt efterfølgende. Men det ændrer jo sådan set ikke ved, at vi har en overordnet aftale fra den tid, og jeg går ud fra, at alle øvrige partier vil stå ved den aftale, vi reelt har indgået. Der var nogle små hængepartier, der ikke var helt på plads, men jeg går da ud fra, at de øvrige partier vil stå ved aftalen. Til det, at Dansk Folkeparti så prøver at lave rav i den og prøver at få mig til at sige, at vi nu starter på en frisk, kan jeg sige, at det mener jeg ikke vi gør. Jeg mener, vi har en aftale.

Kl. 14:33

Kristen Touborg (SF):

I SF tror vi, at det, at de to centrale personer kommer med de udsagn, er tegn på, at der er store sociale problemer, sådan som såvel vores parti som andre partier har sagt. Og det mener vi der er. Men det ændrer ikke ved, at man har en aftale med de grønlandske myndigheder. Så er det efter SF's opfattelse sådan, at den står man ved, og så stiller man alle muligheder til rådighed for Grønland og sørger for, at vi kan få nogle forbedringer. Men det er altså ret vigtigt, at vi står ved de aftaler, vi indgår.

Kl. 14:33

Kl. 14:35

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:33

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:35

Søren Espersen (DF):

Det er lige for at få rettet et par misforståelser om Bornholm, som hr. Kristen Touborg bruger som sammenligning. Altså, det er ikke, fordi hr. Kristen Touborg ikke kender noget til historien og selve statsretsforholdet, for så ville han ikke sige sådan noget. Bornholm er jo ikke et område, som er ved at løsrive sig fra Danmark og kræver selvstændighed. De kunne da også bare lige prøve. Så sendte vi hær, fly og flåde.

Må jeg lige sige noget med hensyn til mindretalsudtalelsen, som hr. Kristen Touborg henviser til at vi har afleveret. Lad os lige bekræfte, at den nu er trukket tilbage, og at forhandlingerne selvfølgelig starter på en frisk. Vi synes ikke, at det her spil er forbi endnu. Vi har ikke givet op. Vi vil gerne gøre som flertallet af Danmarks befolkning, nemlig sørge for, at Danmark får del i olien.

Må jeg så godt lige stille spørgsmålet: Hvis nu vi leger, at der kom en øremærkning, ville den så have en positiv effekt?

Kl. 14:34

Søren Espersen (DF):

Jeg tror alligevel, at der er sket så mange ting inden for de sidste måneder, at de store partier i Folketinget ikke kan sidde overhørig, at 60 pct. af befolkningen synes, at det, der ligger, er en katastrofal aftale for Danmark. Så jeg tror og håber stadig væk på, at vi kan få ændret det her.

Der blev ikke svaret på det, jeg egentlig spurgte hr. Kristen Touborg om: Hvis nu vi leger, at der var en øremærkning, ville den så have en positiv eller en negativ effekt?

Kl. 14:36

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:34

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:36

Kristen Touborg (SF):

Jeg synes, det er meget relevant at sammenligne med Bornholm, da der også er særlige forhold i valgloven, hvad angår Bornholm. Så den sammenligning synes jeg er ganske udmærket.

Når hr. Søren Espersen spørger, om jeg kan bekræfte, at Dansk Folkeparti har fortrudt min-

Kristen Touborg (SF):

Jeg håber ikke, hr. Søren Espersen får held til at få de store partier til at ryste i bukserne i den her sag, og det tror jeg heller ikke vil være tilfældet. Det er jo ikke sådan, at vi herhjemme har et demokrati og folkestyre, der udelukkende bygger på, hvilke resultater opinionsmålinger giver. Det er jo meget afhængigt af, hvordan spørgsmålene bliver stillet. Jeg tror bl.a. ikke, at det er helt indlysende for befolkningen og for alle dem, der har svaret i en sådan undersøgelse, hvad der er forudsætningen for den aftale, som vi har indgået.

Med hensyn til øremærkningen vil jeg sige, at hvis den foregår i fuld overensstemmelse med, hvad de grønlandske medlemmer mener, så er vi klar til at kigge på den. Men det er sådan, at de grønlandske medlemmer har vetoret, i forhold til hvad der skal laves øremærkning af.

Kl. 14:37

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Tina Petersen.

Kl. 14:37

Tina Petersen (DF):

Jeg vil gerne stille hr. Toldborg et spørgsmål. Nu har vi fået oplæst et forslag til vedtagelse, og det, jeg hører, når jeg hører debatten og det forslag til vedtagelse, som vi står med, som er fremsat af et flertal i Folketinget, er, at der ikke nogen ændringer. Det ser ud, som det ser ud i dag. Det er faktisk en gentagelse. Der er intet nyt i det.

Det, der så kan bekymre mig, er, når vi nu her efter de sidste mange år får forelagt et sådant forslag til vedtagelse, at der intet nyt er under solen. Hvordan vil hr. Trøjborg sikre mig som spørger, at børnene og de unge i Grønland får bedre vilkår, når nu der ikke decideret er en ændring i det forslag til vedtagelse, som skal vedtages senere?

Kl. 14:38

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:38

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil først bare give en servicemeddelelse: Jeg hedder hr. Touborg. Det kan jo være hensigtsmæssigt nok, at vi ved, hvad vi hedder.

Dernæst vil jeg sige, at det, der skal ske, skal ske i fuld overensstemmelse med det grønlandske hjemmestyre. Når et område er overdraget, er det sådan, at det er efter aftale med grønlænderne, når vi laver noget.

Kl. 14:39

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Tina Petersen for en kort bemærkning,

Kl. 14:39

Tina Petersen (DF):

Jamen jeg vil så gentage spørgsmålet. Vi står stadig væk med en forespørgsel og et forslag til vedtagelse, der siger lige akkurat de samme ord, som de har gjort i mange år. Det, jeg hører oppe fra talerstolen, er, at det her gør man i samarbejde med grønlænderne. Nu står jeg her og spørger, fordi jeg er meget bekymret på børnenes og de unges vegne over alle de her ting. Hr. Søren Espersen kom med en remse så lang om meget dårlige vilkår for børn og unge i Grønland. Hvad har man tænkt sig at det her forslag til vedtagelse skal ændre, når nu der ikke er et samarbejde, eller et samarbejde er der, men når man nu ikke decideret går ind og laver et indgreb, som virkelig batter, så de unge og børnene kan få bedre vilkår?

Kl. 14:40

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:40

Kristen Touborg (SF):

Jeg kan ikke svare på spørgsmålet på anden måde, end at vi har nogle områder, som vi har aftalt er overdraget til det grønlandske hjemmestyre. Derfor er vi nødt til at respektere en sådan afgørelse. Jeg kan ikke svare på anden vis, end at det går forud, og så må vi gå ind og stille al vores ekspertise til rådighed, men vi kan ikke påtvinge grønlænderne den.

Kl. 14:40

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Pernille Frahm.

Kl. 14:40

Pernille Frahm (SF):

Jeg vil bare spørge, om ordføreren ikke kan bekræfte, at der allerede gøres en stor indsats fra grønlandsk side, og at det derfor ikke giver nogen mening at lave et særligt indgreb, og at der allerede er aftalt nogle områder, hvor pengene er øremærket, men at det er foregået i et samarbejde med det grønlandske hjemmestyre. Kan ordføreren ikke bekræfte det?

Kl. 14:40

Første næstformand (Svend Auken):

Inden ordføreren svarer, vil jeg sige, at Folketingets forretningsorden er lavet under den forud-sætning, at partiernes ordførere er i stand til at klare sig selv på Folketingets talerstol. Det vil sige, at vi nu giver ordføreren lejlighed til at bekræfte spørgsmålet, og så vil jeg foreslå, at vi overlader det til andre partier at komme med korte bemærkninger til ordføreren.

Kl. 14:41

Kristen Touborg (SF):

Svaret er ja.

Kl. 14:41

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er hr. Per Ørum Jørgensen.

Kl. 14:41

(Ordfører)

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg vil ikke bruge så mange kræfter på Bornholm og andre samfund, som det ellers kunne være interessant at drøfte her i Folketingssalen. Jeg vil heller ikke som SF's ordfører bruge al min energi på Dansk Folkeparti. Jeg synes, det er relevant, at vi i den her forespørgsel har fokus på Grønland og de udfordringer, som det grønlandske folk står over for.

Jeg vil gerne komplimentere Dansk Folkeparti for at tage initiativ til denne forespørgselsde-

bat om den politiske og ikke mindst den social-politiske situation i Grønland. Jeg synes, det en god idé, hvis man også fremadrettet tager initiativ til, at vi får en fordomsfri debat om forholdene inden for rigsfællesskabet. Det synes jeg er gavnligt, det er oplysende og dermed konstruktivt.

I Det Konservative Folkeparti ønsker vi at skabe de bedst mulige rammer for rigsfællesskabet og for alle borgere, og uanset om de er af dansk eller grønlandsk herkomst, skal de selvfølgelig have de bedst mulige rammer og de bedst mulige vilkår for at udfolde sig. På trods af forskellige kulturer bidrager den historisk betingede sammenhæng mellem vores befolkninger til, at mange relationer er knyttet, så der i dag er mere, der binder os sammen, end der skiller os. Det gælder både de familiemæssige bånd og de venskabsbånd, der er knyttet til gensidig glæde og til gavn for en fælles forståelse.

Det er helt centralt, at den gensidige forståelse mellem Grønland og Danmark styrkes og udvikles, og at samarbejdet bygger på et godt og konstruktivt forhold og et forhold, der er præget af gensidig respekt og tillid. Det betyder naturligvis ikke, at man ikke kan forholde sig kritisk til hinanden, når der er problemer, der skal løses. Et ægte venskab indeholder ikke tabuer. Det kan indeholde ubekvemme sandheder. Det er udtryk for respekt, når der er plads til fri meningsudveksling. Et godt venskab mellem Danmark og Grønland skal ikke bare baseres på høflighed. Det skal være baseret på gensidig respekt og et konstruktivt samarbejde om at skabe udvikling og vækst for hele riget.

Vi Konservative glæder os over, at der her i Folketinget er bred opbakning til at styrke den sociale indsats i Grønland, særlig over for de udsatte børn. Man kan som menneske og som politiker ikke vende det blinde øje til de problemer, der eksisterer og forpester hverdagen for alt for mange børn og unge i Grønland.

En analyse fra MIPI – videncenter om børn og unge – blotlægger, at 39 pct. af de grønlandske børn lever i fattigdom, og at en tredjedel af de unge mellem 15 og 17 år alvorligt har overvejet selvmord. Analysen viser endvidere, som også Dansk Folkepartis ordfører var inde på, at hver tredje pige og hver tiende dreng under 15 år har været udsat for seksuelle overgreb. Det er ikke en tilfredsstillende situation. Det er naturligvis en situation, som vi i fællesskab må gøre noget ved.

Det er også et signal fra Det Konservative Folkeparti, at den indsats, der foregår nu, ikke er nok, og derfor er vi også glade for, at der med det forslag til vedtagelse, der ligger her, er lagt op til en styrket indsats og intensivering af samarbejdet. Vi er heller ikke uenige i, at det kan være en løsning, at man eventuelt øremærker en del af bloktilskuddet til at løse de her problemer, på samme måde som man har øremærket dele af bloktilskuddet til erhvervsformål.

Det, som vi i dag siger meget klart, er, at vi ønsker, at regeringen og hjemmestyret sætter sig sammen om værktøjskassen og meget alvorligt får drøftet, hvordan man sikrer en bedring af situationen på det sociale område, for den nuværende situation er naturligvis ikke tilfredsstillende. Når man drøfter de her ting, skal man selvfølgelig også drøfte spørgsmålet om en øremærkning, men det skal ske ud fra en gensidig forståelse, og de grønlandske myndigheder skal være enige deri.

Da vi sidst havde debatten, tog jeg kontakt til vores søsterparti, Demokraterne, som i den forbindelse stillede et forslag om at øremærke 100 mio. kr. på den grønlandske finanslov til at forbedre situationen. Det synes jeg var meget konstruktivt. Derfor mener jeg også, at vi selvfølgelig har en holdningsmæssig forpligtelse til at støtte de konstruktive kræfter i Grønland, som reelt ønsker at gøre noget ved det her problem, for det var dog den bedste løsning, at man afsatte midler til en styrket indsats på den grønlandske finanslov. Det var da den bedste løsning, for så var der ingen grund til, at vi i dag står i Folketinget og drøfter problemstillingen. Derfor håber jeg selvfølgelig, at de konstruktive grønlandske kræfter, der vil gøre noget ved det her problem, vil få en fremgang, og at den grønlandske befolkning også vælger nogle politikere, der gør noget ved det her. Det synes jeg er helt relevant i relation til den her debat.

Endnu en gang tak, fordi man har rejst den her forespørgsel. Vi kan ikke vende det blinde øje til den situation, der er lige nu, og jeg ser frem til, at regeringen og hjemmestyret tager nogle tiltag, der kan forbedre situationen i Grønland, ikke mindst for de udsatte børn.

Kl. 14:47

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 14:47

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først og fremmest vil jeg gerne kvittere ikke kun for en utrolig konstruktiv tilgang til debatten, men jo også en seriøs og konstruktiv tilgang til de problemer, der er på Grønland, dels en erkendelse af omfanget af problemerne, dels en reel formulering af, at der skal nye tiltag til for at løse problemerne.

Der, hvor forskellen måske så er mellem hr. Per Ørum Jørgensen og Dansk Folkeparti, er jo lidt med hensyn til tålmodigheden, for jeg kan forstå, at hr. Per Ørum Jørgensen har lidt mere tålmodighed med de grønlandske politikeres gøren og laden, end vi har.

I den forbindelse vil jeg bare bede hr. Per Ørum Jørgensen bekræfte, at han i den folketingsvalgkamp, der jo kun er få måneder gammel, gjorde det klart, at han ville øremærke 100 mio. kr. til en ekstraordinær social indsats for børn og unge i Grønland; det sker efter DR's tv-dokumentar »Flugten fra Grønland«, hvor der bl.a. bliver talt om børn, der bliver udsat for incest, og om druk blandt helt unge grønlandere, og jeg citerer:

Jeg er selvfølgelig ligesom alle andre forfærdet og rystet over de forhold, som børn i Grønland har lige nu.

Ordføreren siger videre, at socialministeren skal tage fat om det grønlandske problem, straks efter at valget er overstået.

Kl. 14:48

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg vil bekræfte det så langt, at det ikke var i forbindelse med valgkampen; det var før valgkampen, jeg gav lige præcis den holdning til kende, og jeg står fuldt og fast ved, at jeg har givet det til kende.

Jeg vil så også sige, at jeg er blevet klogere, end jeg var på det tidspunkt, bl.a. i kraft af at jeg ser, at der er håb forude, for jeg anerkender den her problemstilling helt på linje med – er jeg helt sikker på – og på samme niveau som hr. Kristian Thulesen Dahl.

Det er meget, meget alvorlige tal, vi står med her, og derfor er det noget, vi skal se på med meget stor alvor. Jeg har også været meget fristet til at sige, at nu er nok nok – for at bruge et populært politisk udtryk – og så gøre noget ved den her problemstilling via bloktilskuddet.

Men jeg fik egentlig nyt håb – og der kan man så spørge, om det har noget med tålmodighed at gøre eller ej – da jeg så fik den positive respons fra bl.a. vores grønlandske søsterparti, Demokraterne, som på finansloven i Grønland var klar til at gøre en ekstra indsats.

Det synes jeg er den bedste vej at gå, og jeg er også meget glad for, at vi i dag med et stort flertal kan konstatere, at der er behov for en styrket indsats, hvilket betyder, at der skal mere til end det, der sker i dag.

Kl. 14:49

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 14:50

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, men nu skal man jo fokusere på det positive, der er. Og det, jeg kan konstatere efter hr. Per Ørum Jørgensens bekræftelse her, er jo, at forståelsen for, at øremærkning af bloktilskud kan komme på tale, alligevel ikke ligger så fjernt.

Altså, vi har den situation i dag med det bloktilskud på over 3,2 mia. kr., som vi hvert år giver til Grønland, at der er en øremærkning inden for et par områder – uddannelse og erhvervsudvikling – hvor vi fra dansk side har følt, at der har været behov for at gøre en ekstra indsats. Så har man i forbindelse med forhandlingerne om bloktilskuddet sagt til grønlanderne: Her ønsker vi, at der sker noget mere; der er øremærket nogle penge.

På nøjagtig samme måde kunne man gøre det på det sociale område, og det kan jeg høre ikke ligger ordføreren så fjernt, nemlig at man sagde: Her mister vi tålmodigheden; der sker for lidt. Derfor må vi sige til vores grønlandske venner: Det er nødvendigt, at I bruger flere penge på at forebygge de her sociale katastrofer, der finder sted. Hvis ikke I selv finder ud af det, jamen så må det ske ved, at vi siger, at når vi kommer med bloktilskuddet, så må en større del af de penge gå til det sociale område.

Forskellen er så, at vi er parate til at gøre det nu. Hr. Per Ørum Jørgensen skal øjensynlig bruge lidt længere tid til det, og så er det, at vi kan stå i en debat, måske om et år eller to, og så forhåbentlig blive enige om, at det er nødvendigt, hvis ikke forholdene er blevet markant bedre.

Kl. 14:51

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren.

Kl. 14:51

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det, jeg forventer på baggrund af det forslag til vedtagelse, som et flertal bakker op om, er selvfølgelig, at man nu tager yderligere skridt; at man erkender, at den indsats, der gøres nu, ikke er nok. Den har ikke givet resultater nok, så den skal styrkes. Det fremgår meget, meget klart af vedtagelsen, og det synes jeg absolut er et skridt i den rigtige retning.

Hvis hr. Kristian Thulesen Dahl havde spurgt mig, om jeg synes, det ville give lige så meget mening at øremærke et lige så stort antal millioner kroner til de udsatte børn i Grønland som til erhvervsformål, ville jeg selvfølgelig have sagt ja, for selvfølgelig giver det da mening ud fra den situation, der er i dag. Men det skulle selvfølgelig ske på samme måde, som når det gælder erhvervsformål, ifølge den aftale som tidligere er indgået i en gensidig forståelse med det grønlandske hjemmestyre.

Kl. 14:52

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:52

Søren Espersen (DF):

Jeg deler hr. Per Ørum Jørgensens indstilling til den ledelse, Grønland har – jeg tror egentlig, ordføreren mente Siumut – og jeg håber, der kommer andre folk til. Nu siger jeg navnet Siumut, fordi jeg tror, det giver en uheldig udvikling i Grønland, når det samme parti har haft regeringsmagten i over 30 år. Jeg tror, det kun er Fidel Castro, der slår den rekord. Det er aldrig sundt at sidde ved magten så længe, men jeg vil sige til hr. Per Ørum Jørgensen, at det jo ikke er vores problem, hvem grønlanderne vælger.

Men jeg vil lige spørge hr. Per Ørum Jørgensen, om han ikke kunne prøve at forklare, om han tror, at hjemmestyret nu efter vedtagelsen af dette superforslag vil gå i gang med at løse problemerne. Hvad er det, ordføreren forventer? Og hvis det ikke sker, hvordan vil ordføreren så stille sig til det?

Kl. 14:53

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:53

Per Ørum Jørgensen (KF):

Indledningsvis vil jeg glæde mig over hr. Søren Espersens stadig stigende begejstring for forslaget til vedtagelse, hvis det da ikke var en slet skjult ironi, vi var udsat for.

Jeg vil sige det på den måde, at de vilkår, der gælder både i Danmark og i Grønland, er jo, at man får de politikere, man vælger, og dermed også får efter fortjeneste. Min appel er egentlig, at man for at få bedre tilstande i Grønland måske skal vælge nogle andre politikere end dem, man vælger i dag. Jeg konstaterer bare, at på mange områder kunne det måske være gavnligt.

Jeg er lidt bange for, og jeg vil sige det meget, meget klart, at den selvstændighedsbevægelse, der er i øjeblikket, bliver en form for ideologi, hvor man måske har meget fokus på det lange sigt og egentlig ikke ser, hvad der sker lige uden for døren. Ideologier kan jo medføre, at man måske ikke har så meget blik for virkeligheden, når man har rettet sigtet mod den lange bane ud fra håbet om et eller andet olieeventyr, selv om vi ikke ved, om det kommer. Jeg tror, det er meget, meget farligt for Grønland, og det er i hvert fald en bekymring, jeg nærer.

Så bliver jeg spurgt, hvad jeg vil gøre, hvis der ikke sker noget. Formålet med forslaget til vedtagelse er, at der skal ske noget, og det er det, vi tager som udgangspunkt.

Kl. 14:54

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 14:54

Søren Espersen (DF):

Nu siger hr. Per Ørum Jørgensen, og det er jo rigtigt, at det altså er vælgerne selv, der bestemmer. Pudsigt nok slutter Henrik Pontoppidan sin roman »Isbjørnen«, der handler om en præst, som rejser til Grønland, med at skrive, at et folk har de tyranner, det fortjener. Jeg siger ikke, det har noget med det her at gøre, men jeg nævner det bare en passant.

Men jeg synes ikke rigtig, jeg fik svar på mit spørgsmål. Hvad nu, hvis vi står her om et år eller tre og har den samme debat, fordi der ikke er sket noget? Kunne man så forestille sig, at også Det Konservative Folkeparti siger: Nu er det nok, nu griber Folketinget ind og fastsætter nogle retningslinjer. Vi vil have nogle mindsteregler overalt i rigsfællesskabet, ligesom vi egentlig har det, når det gælder kommunerne. Vi vil have nogle mindsteregler, vi vil ikke finde os i, at der inden for rigsfællesskabet er nogle steder, hvor det halter. Kunne man forestille sig det?

Kl. 14:55

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 14:55

Per Ørum Jørgensen (KF):

Man kan forestille sig så meget, men umiddelbart vil jeg mene, at udgangspunktet for det forslag til vedtagelse, der ligger, er, at indsatsen skal styrkes, og så må det være regeringen og hjemmestyret, der skal sidde med værktøjskassen. Jeg skal ikke gøre mig klog på, om det er det ene eller det andet, der skal til, det må være de folk, der har kompetence inden for området, som skal sætte sig ned og finde ud af, hvordan indsatsen på området kan styrkes, fordi den ikke er god nok. Det er udgangspunktet.

Vi vil ikke se den udvikling fortsætte; det er meget, meget klart. Det tror jeg heller ikke de grønlandske politikere kan tåle, og jeg tror heller ikke, at de som mennesker vil se på, at den udvikling fortsætter. Det er også det, jeg hører fra grønlandske politikere, så udgangspunktet er, at situationen skal forbedres. Det skylder vi de børn og de unge, som har fået forpestet deres tilværelse på grund af bl.a. seksuelle overgreb og andet skidt.

Kl. 14:56

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste ordfører er hr. Niels Helveg Petersen.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Debatten her i dag om Grønland finder jo sted på baggrund af modsatrettede udviklingstræk i det grønlandske samfund. På den ene side ser vi en række positive træk. Den grønlandske økonomi er blevet mere selv bærende, mindre afhængig af bloktilskuddene, har haft en god vækst, og jeg har ligesom statsministeren hæftet mig meget ved, at bloktilskuddet i dag jo udgør en betydelig mindre del af den grønlandske økonomi, end det gjorde, da Grønland fik hjemmestyret. Det er også positivt, at uddannelsesvilkårene for mange unge grønlandere er blevet bedre. Det var ikke noget, der overhovedet havde nogen plads i hr. Søren Espersens indlæg her i dag, og alene af den grund blev det fortegnet.

På den anden side kender vi alle til de bedrøvelige statistikker, som også har været citeret her i dag, og som viser, at der er meget store – ja, på nogle områder massive – problemer på det sociale område, på det uddannelsesmæssige område og ikke mindst, når vi taler om de grønlandske børn. Det ved vi, og det skal der selvfølgelig gøres noget ved.

Det, der var i vejen med hr. Søren Espersens tale, var i virkeligheden, når jeg tænker den igennem, at den kur, han grundlæggende foreskrev, efter min mening er værre end sygdommen. Jeg tror ikke, det er en løsning at formindske de grønlandske politikeres, det grønlandske folks eget selvstændige ansvar for at løse problemerne. Jeg tror, det er et tilbageskridt. Hvis vi gør det, vil vi komme til at se, at uansvarligheden hos de politiske myndigheder vil brede sig. Det, der er læren, også ved det grønlandske hjemmestyre, er, at da vi gav Grønland et stærkere ansvar, så tog man også et større ansvar på sig. Til eksempel tror jeg ikke, det ville være nogen hjælp, hvis vi her fra Danmark begyndte at sende socialarbejdere eller lærere op til Grønland i større omfang. Det tror jeg ikke er en rigtig måde at gribe det an på, alene af den grund at det er få danskere, der kan tale grønlandsk.

De problemer, der er i Grønland, er ikke af ny karakter. De var der også, dengang det var Danmark, der administrerede Grønland, og et af de stærke argumenter i sin tid for hjemmestyreordningen var jo netop at give større ansvar og større ansvarlighed, og det er det stadig.

Jeg må afvise den generelle og urimelige kritik af alle grønlandske politikere, som kom til udtryk i hr. Søren Espersens tale. Vi måtte forstå, at de var klynkere, at det var nepotisme, og at de alle følte sig som ofre og ikke som ledere. Det er ikke et rimeligt billede, og det er i hvert fald ikke noget, der bidrager til at forbedre forholdet mellem Grønland og Danmark, tværtimod. Hr. Søren Espersen påstår, at han er tilhænger af rigsfællesskabet, men bruger faktisk det meste af tiden på at undergrave det.

Mit ønske for denne debat er to ting. For det første at man i Grønland lægger mærke til, at Dansk Folkeparti er isoleret i denne sag. Det er læren af dagen, når den er færdig, at hele Folketinget uden om Dansk Folkeparti står sammen om en anden holdning end den, som Dansk Folkeparti lægger for dagen. For det andet synes jeg, man også skal lægge mærke til, at Dansk Folkeparti jo er en del af magten i Danmark. Hr. Thulesen Dahl sidder her foran, og vi ved jo alle sammen, at hr. Thulesen Dahl er en meget magtfuld mand, når det drejer sig om tilrettelæggelsen af dansk økonomi, og hvem der skal have penge i Danmark, og dermed også er ansvarlig for den ulighed, vi har i Danmark – økonomisk, socialt og i sundhedsvæsenet. Vi ved jo også godt, hvor svært det er at bekæmpe den negative sociale arv. Det har vi også erfaret i Danmark.

Det, der er det mærkelige og interessante ved Dansk Folkeparti, er, at selv om det er en del af magten i Danmark, har det en særlig taktik i forbindelse med magten. Det er altid at profilere sig i forhold til minoriteter. Det er det, vi også her igen ser i forhold til Grønland, sådan som vi har set det i forhold til flygtninge og indvandre-re: Kan man finde en egnet minoritet at profilere sig i forhold til, så opfatter Dansk Folkeparti det som god politik.

Kl. 15:01

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, vi beder ordføreren om at blive stående. Det er først hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:01

Søren Espersen (DF):

Jeg må sige, at jeg synes, det næsten er skændigt at begynde at sige, at det her er sådan et nyt eksempel på, at Dansk Folkeparti går efter minoriteter. Det er, ligesom om hr. Niels Helveg Petersen forestiller sig, at Siumut og hr. Lars-Emil Johansen er hele Grønland. Jeg har ikke på noget tidspunkt givet udtryk for, at jeg er antigrønlandsk, men jeg er anti-Siumut. Det er en politisk holdning, som jeg har ret til at have. Men jeg tror, der findes noget stort i det grønlandske folk, og at de er af en helt anden opfattelse end hr. Lars-Emil Johansen med den skingre retorik, han er eksponent for, og som Siumut har skabt, og som i høj grad har skadet rigsfællesskabet.

Jeg har ikke mere taletid, men jeg vil lige stille et spørgsmål vedrørende sproget. Hr. Niels Helveg Petersen nævner på et tidspunkt, at det jo er svært at sende danskere derop, fordi grønlanderne ikke kan tale dansk. Er det ikke et stort problem, at man ikke længere har et andet sprog end grønlandsk, at hverken dansk eller engelsk er sprog, de unge længere kan bruge?

Kl. 15:02

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 15:02

Niels Helveg Petersen (RV):

Nu bliver det her jo ligesom en valgkamp mellem Siumut og Dansk Folkeparti. Det troede jeg egentlig ikke der var lagt op til. Men det kan jo være, at hr. Lars-Emil Johansen vil tage den tråd op, det er i hvert fald ikke mit anliggende. Mit anliggende er forholdet mellem Danmark og Grønland og ikke mellem bestemte partier i Danmark og i Grønland. Det, som hr. Søren Espersen sagde, var, at han generelt skar alle grønlandske politikere over én kam. Det var det,

jeg tog stærk afstand fra. Jeg vil gerne fastholde, at det er til skade for rigsfællesskabet, når man kommer med den type udtalelser. Så ved vi jo også godt, at der mange steder – især i de små samfund i Grønland – altså er mange, der kun kan tale grønlandsk. Det er en kendsgerning, og det mener jeg vi er nødt til at respektere.

Kl. 15:03

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:03

Søren Espersen (DF):

Det vil måske overraske hr. Niels Helveg Petersen, at vi faktisk har fået mange positive tilsagn til det, vi har startet, fra folk i Grønland – folk, der siger, at det er godt, det, der bliver sagt. Det er grønlandere, som reagerer, som sender breve og mails til os. Så der er altså et andet Grønland end det, som hr. Lars-Emil Johansen og Siumut repræsenterer.

Vedrørende det, hr. Niels Helveg Petersen siger, at det er udmærket, at det så er deres valg, at de kun kan tale grønlandsk, vil jeg sige, at det jo er et problem, hvis man vil uddanne sig videre, i en befolkning på kun 50.000 mennesker som basis. Man kan jo ikke lave et universitet, en ordentlig forskning, en ordentlig højere, videregående uddannelse uden at kunne enten dansk eller engelsk. Det er det, jeg mener bl.a. er resultatet af grønlandiseringen. Og nogle af de problemer er skabt af, at man i ren nationalchauvinisme vil grønlandisere og holde sig til det grønlandske sprog. Er det ikke korrekt, at der, hvis man vil videreuddanne sig, er brug for, at man kan enten dansk eller engelsk?

Kl. 15:04

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 15:04

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg er tilhænger af, at man skal lære fremmedsprog, og det tror jeg ikke er nogen hemmelighed. Men jeg var glad for det, som hr. Søren Espersen alligevel fik sagt, at der altså også er et meget ansvarligt Grønland, og at der i det grønlandske samfund finder en ansvarlig politisk debat sted. På en stor konference her på Christiansborg for et par år siden hørte jeg chefen for Royal Greenland holde et indlæg, hvor han påpegede en række af de svagheder, som der findes i det grønlandske samfund – ikke mindst omsorgen for børnene. Det opfattede jeg som et indlæg i den danske og den grønlandske debat. Man skal ikke fremstille det sådan, at der ikke

også i Grønland er opmærksomhed på de svagheder, der findes i det grønlandske system.

Kl. 15:07

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:05

Kl. 15:05

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først vil jeg benytte lejligheden til at tage skarp afstand fra hr. Niels Helveg Petersens forsøg på at miskreditere Dansk Folkepartis interesse i den her sag. Det har hr. Søren Espersen også på udmærket vis netop gjort. Det næste, jeg så vil spørge hr. Niels Helveg Petersen om, er, hvorfor hr. Niels Helveg Petersen tror, at der er kræfter i Grønland, der arbejder med udsatte børn, og som både for et par år siden og sidste år beder Danmark om hjælp, beder om, at der øremærkes en del af bloktilskuddet for at sikre en større social indsats. Hvorfor skulle de mennesker gøre det, hvis de i øvrigt sidder i Grønland og har det indtryk, at det bedste er, at Danmark blot giver 3,2 mia. kr. hvert år i bloktilskud og så blander sig udenom? Er det, fordi de tror, at de grønlandske politikere ikke kan finde ud af det, ikke får løst problemerne? Er det, fordi de ikke ser nogen anden udvej? Er det, fordi de siger, at de her børn ikke må lide yderligere overlast, før der sker noget, og at det derfor alligevel er bedst, at man øremærker en del af bloktilskuddet, så der kommer flere ressourcer ind til at løse de massive sociale problemer, der er i Grønland? Hvad er ellers årsagen til, at så stærke kræfter i det grønlandske samfund beder om, at man løser en del af det sociale problem ved hjælp af at øremærke en del af bloktilskuddet?

Kl. 15:06

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:06

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg er tilhænger af, at det grønlandske samfund gør en stor indsats for at bekæmpe de forhold, som er draget frem her under debatten, og som jeg slet ikke mener det tjener noget formål at prøve på at skjule eller tale udenom. Jeg er da tilhænger af, at man i Grønland gør en stærk indsats for at bekæmpe de problemer, der er af social art, og ikke mindst de problemer, der er for børn og unge. Jeg kunne ikke drømme om at stå her og sige noget andet, og det må være svar nok. Jeg tror, man ville få det samme svar, også når man taler med grønlandske politikere, så det er der ingen diskussion om.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 15:07

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det, der jo er så paradoksalt, er, at udgangspunktet er, at Danmark afleverer godt og vel 3,2 mia. kr. i bloktilskud, og så har vi en forhåbning om, at en række af de problemer, der er i Grønland, bliver løst. Vi har det udgangspunkt, at det er ansvarlige politikere, der bliver valgt af en ansvarsbevidst befolkning, der løser problemerne. Og alligevel, på trods af at vi har det udgangspunkt, er der nogle af de mennesker, der arbejder tættest på de sociale problemer i Grønland, som råber om hjælp og spørger Danmark, om ikke Danmark kunne øremærke en del af bloktilskuddet, og om ikke Danmark kunne sikre flere ressourcer til det sociale område. Kunne det ikke tyde på, at der alligevel er nogle i Grønland, der synes, at de grønlandske politikere åbenbart ikke gør nok for at løse de sociale problemer, siden de må bede om, at Danmark direkte øremærker nogle af de penge, vi sender til Grønland til at afhjælpe de sociale problemer?

Kl. 15:08

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:08

Niels Helveg Petersen (RV):

Tallet 3,2 mia. kr. går jo igen i debatten her, og det er et stort beløb, og de fleste tænker nok på, at det i hvert fald er mange penge i en økonomi. Vi skal altså, inden vi går videre, også se beløbet i forhold til den samlede danske økonomi, og der udgør det noget, der ligner 0,2 pct. af vores bruttonationalprodukt, som jeg lige kan regne det ud i hovedet. Det er bare for at sætte det i passende proportioner. Jeg er tilhænger af, at grønlænderne prioriterer indsatsen imod de dårlige sociale vilkår for børn og unge. Det synes jeg grønlænderne bør gøre, og det bør have en høj prioritet i Grønland. Men jeg tror ikke, det er en løsning på de grønlandske problemer, at vi herfra kommer og dikterer, hvorledes Grønland skal anvende de penge, som vi stiller til rådighed.

Kl. 15:09

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Line Barfod.

Kl. 15:09

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Det har, som også andre har været inde på, været ret uhyggeligt at følge den debat, som har været både i medierne og nu her i dag. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at man også diskuterer forholdene i mange andre lande. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at politikere diskuterer med politikere fra andre lande, når man synes, at der er nogle ting, der skal være anderledes. Men det er vigtigt, at man også vurderer, i hvilken tone man gør det. Især bliver man altså nødt til at tage hensyn til og medtænke, hvordan de ting man siger, bliver opfattet, når man er en kolonimagt og har haft kolonier. Og så synes jeg det har været ret utroligt at høre, at fordi Danmark har solgt ud af Danmarks olie ved at give den til A.P. Møller og andre store selskaber med ordene: I kan få lov til at få danskernes olie – så kommer man og siger, at vi nu skal have Grønlands olie i stedet for at sige, at det vist var en fejl, og at vi hellere må se at få nogle vores oliepenge tilbage, så vi kan bruge til vedvarende energi og andre gode formål. Man kunne også gå videre og sige: Skal vi ikke også gå op og tage Norges olie, for Norge har jo også engang været en del af det danske rige, så vi må vel også have krav på at få deres olie? Jeg synes, at det har været en højst besynderlig debat at følge, og jeg synes, at man burde sige, at olien altså tilhører folket i det land, hvis undergrund den er en del af.

Hr. Søren Espersen startede i dag debatten med at spørge, hvad Grønland gør for rigsfællesskabet. Jeg ved ikke, om de ting, som jeg ser at Grønland gør for rigsfællesskabet, er noget, der overhovedet gør indtryk på Dansk Folkeparti. Jeg tror, at Grønlands indsats i FN har rigtig stor betydning for rigsfællesskabet og for verden. Jeg tror, at hele det arbejde, Grønland har gjort i forhold til oprindelige folks rettigheder, har utrolig stor betydning for udbredelse af demokrati, og for mig er demokrati forudsætningen for, at man kan få velfærd og gode forhold for børn. Det handler om overhovedet at have nogle rettigheder, nogle demokratiske rettigheder. Så jeg mener, at Grønland har gjort et meget stort arbejde, som også har betydning for resten af Danmark, fordi det også er en styrkelse af freden og sikkerheden i verden, når man får udbredt demokratiet. Grønland gør også et stort arbejde i forhold til Arktisk Råd og i forhold til Vestnorden for at sikre, at der er nogle bedre forhold i hele den del af verden, både hvad angår

miljø og sociale forhold. Det betyder også noget for os, at nogle gør det arbejde, som har stor betydning for mennesker i Grønland, og som er en stor og vigtig indsats dér.

Men selvfølgelig er der stadig masser af problemer og masser af ting, vi kan diskutere, hvordan vi sammen kan gøre noget ved. Ikke bare i Danmark og i Grønland, men også i Nordisk Råd, i Arktisk Råd og mange andre steder kan man diskutere: Hvad kan man gøre? Hvad kan man komme med af forslag?

Nogle af de ting, som vi i den venstresocialistiske grønne gruppe i Nordisk Råd diskuterer, er f.eks. rettigheder for mennesker, fordi vi tror, at det er noget det, der kan være med til at løfte – også på det sociale område – at man sikrer mennesker nogle rettigheder. Vi kunne diskutere, om ikke de nordiske konventioner også skulle gælde inden for rigsfællesskabet. Vi kunne prøve at sikre nogle rettigheder vedrørende fattigdom og nogle flere rettigheder for børn. Vi kunne selvfølgelig også diskutere, hvordan der kommer penge til det. Vi skal ikke sidde i Danmark og øremærke penge til Grønland – jeg tror, man i Grønland også selv har en interesse i at sikre penge til det sociale område. Og hvis ikke der er den interesse, så er man nødt til politisk at arbejde på, at man i Grønland selv tager ansvar for området. Men det er nu også min opfattelse, at det er der mange i Grønland, der gør.

Man kunne også se på hele infrastrukturproblemet, og hvordan vi sammen kunne være med til at sikre en langt bedre infrastruktur i Norden, fordi det er noget af det, der kan være med at løfte økonomi. Man bliver nødt til at huske på, at den gennemsnitlige indkomst i Grønland ligger omkring 25 pct. under den gennemsnitlige indkomst i Danmark, og uligheden er langt større. Så noget af det, jeg da håber på at man i Grønland får taget fat på, er uligheden, og at man får indført progressiv beskatning og andre ting. Jeg ikke sikker på, at det overhovedet er noget, som Dansk Folkeparti går ind for. Men det er nogle af de ting, som jeg diskuterer med politikere fra Grønland om, at man burde gøre noget ved.

Der er mange konkrete ting, man kan diskutere i forhold til de sociale problemer. Det eneste konkrete, vi indtil nu har hørt fra Dansk Folkeparti, er, at man vil sende nogle eksperter, og at Danmark skal bestemme, hvad der skal gøres i Grønland, frem for at Grønland selv skal have ansvaret og selv skal finde de løsninger, der passer til grønlandske forhold.

Vi kan derfor heller ikke støtte det forslag til vedtagelse, der foreligger, hverken det fra Dansk Folkeparti eller det fra alle de andre partier i Folketinget. Vi vil heller ikke stemme imod dem, men vi vil ikke være med til at sige, at en del af bloktilskuddet skal øremærkes. Hvis et flertal i det grønlandske hjemmestyre er indstillet på, at man skal bruge penge på et bestemt område, så kan Enhedslisten ikke se, hvorfor vi fra Folketingets side skal bestemme det. Og derfor mener vi ikke, at vi skal støtte forslaget til vedtagelse.

Kl. 15:14

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Jeg beder ordføreren om at blive stående. Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning

Kl. 15:14

Søren Espersen (DF):

Nu bliver der nævnt en hel masse om nogle konventioner; det synes vi er vigtigt.

Jeg vil i forbindelse med de omsorgssvigtede børn på Grønland, hvoraf 25 pct. skønnes at være i kategorien truede børn, mens 17 pct. angiver, at de altid går sultne i seng, spørge, hvordan fru Line Barfod havde tænkt sig, at vi skulle overholde børnekonventionen, som Danmark jo har underskrevet på Grønlands vegne. Er det ikke Folketingets ansvar, at børnekonventionen overholdes inden for rigsfællesskabet?

Kl. 15:15

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:15

Line Barfod (EL):

Jo, og det er et stort problem, at vi hverken i Danmark eller i Grønland lever op til børnekonventionen. Det bør vi i den grad gøre noget for, at vi kan komme til. Det handler om, at vi i Danmark sætter en række tiltag i gang, og mig bekendt har Dansk Folkeparti hidtil været imod de forslag, der er kommet fra resten af oppositionen om at få børnekonventionen til at virke i Danmark.

I forhold til Grønland handler det om at diskutere med grønlandske politikere, hvad vi kan gøre for at sikre, at børn f.eks. ikke lever i fattigdom. Hvad har I af ideer, hvad har vi af ideer? Hvad kunne vi eventuelt gøre i fællesskab? Hvad kunne vi gøre i fællesskab i Norden for at sikre os mod det allerstørste problem, fattigdom, som mange af de andre problemer udspringer af?

Kl. 15:15

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:15

Søren Espersen (DF):

Fru Line Barfod er god til at starte diskussionsklubber; det er jeg slet ikke spor i tvivl om. Men børnekonventionen skal jo overholdes. Det er ikke noget, der skal diskuteres. Børnekonventionen skal overholdes; det vil jeg gerne have en bekræftelse på. Det er ikke noget, man gør til genstand for en diskussionsklub. Børnekonventionen skal overholdes.

Er det ikke Folketingets ansvar, at børnekonventionen bliver overholdt inden for rigets grænser?

Kl. 15:16

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:16

Line Barfod (EL):

Jo, derfor undrer det mig også, at hr. Søren Espersen er imod de tiltag, der er kommet fra oppositionens side til at sikre, at børnekonventionen bliver overholdt i Danmark. Det har hr. Søren Espersen og Dansk Folkeparti ikke ønsket at være en del af.

Jeg mener bestemt, at man skal gøre, hvad man overhovedet kan for at få børnekonventionen overholdt, men jeg tror, at den bedste måde at gøre det på i forhold til Grønland er, at grønlandske politikere ser på, hvad det er for nogle forhold i Grønland, man kan gøre noget ved for at fjerne fattigdommen. Det kan jeg have mange ideer til, og jeg tror, at de er stik modsat hr. Søren Espersens ideer på en række områder. Jeg tror, at de på nogle områder er sammenfaldende. Og vi må jo så prøve se, hvad vi kan gøre for at fremme de ideer, både i Danmark, i Grønland, i Sverige og i mange andre lande.

Kl. 15:17

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Naser Khader som ordfører.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Naser Khader (NY):

Grønland har et hjemmestyre, og hjemmestyret har ansvar for lovgivning og administration af langt de fleste politikområder, som vedrører grønlændernes hverdag. Man kan derfor spørge sig selv, om det er relevant, at vi i dag beskæftiger os med disse grønlandske emner her i Folketinget.

Jeg synes det er relevant at diskutere de sociale problemer, der er i Grønland. Derfor er jeg glad for initiativet til forespørgselsdebatten i dag, for det er en del af at være i et rigsfællesskab, at man kan diskutere problemer og udfordringer, men naturligvis med respekt for hinanden. Det er både nyttigt og rimeligt, at vi af og til går lidt mere i dybden med de grønlandske forhold. Det også helt i orden og endda nyttigt, at de grønlandske folketingsmedlemmer interesserer sig for, udtaler sig om og tager stilling til alle mulige danske forhold.

Baggrunden for forespørgslen er jo alvorlig nok. Flere ekspertundersøgelser og dokumentarprogrammer i tv har vist, at der er store sociale problemer i dagens Grønland. Vi taler om vold, incest, kriminalitet, selvmord blandt unge og alkoholisme i et betydeligt større omfang end i Danmark. Der er tale om dybt tragiske forhold, som stiller hjemmestyret over for store udfordringer. Vi kan ikke acceptere, at en så stor del af de grønlandske børn er udsat for svigt. Det giver dem store problemer med at få en normal tilværelse. Det er trist for børnene, og det er trist for det grønlandske samfund.

Jeg bryder mig bestemt ikke om de udtalelser om Grønland og grønlandske politikere, som visse danske politikere er kommet med på det seneste. Til dem, der måtte have glemt det, kan jeg sige, at de grønlandske folketingsmedlemmer har en grundlovssikret ret til at udtale sig og til at deltage på lige fod med resten af Folketingets medlemmer. Der er ytringsfrihed både inden for og uden for Folketinget.

Det er meget trist se, at der så hurtigt kan sættes spørgsmålstegn ved et ellers godt og stærkt fællesskab, og at man har behov for at skærpe retorikken så meget. Det virker ikke befordrende for forholdet mellem Danmark og Grønland eller for en løsning af de store problemer i landet. Man forbigår netop det grundlæggende i forholdet mellem Danmark og Grønland, nemlig en respekt for hinanden og ligeværd.

I Ny Alliance mener vi derfor ikke, at vejen frem til at løse de sociale problemer i Grønland er at sætte dele af hjemmestyret under administration. Det vil kun medvirke til umyndiggørelse og fremmedgørelse. Grønlandske politikere bedyrer, at de er klar over problemernes omfang og alvor, og at der er sat initiativer i gang, og at hjemmestyret nok skal få held til at vende udviklingen. Men der er også nogle politikere og ansvarlige, som er tilbøjelige til at forklare og undskyldte problemerne ud fra den koloniale

fortid: at Danmark overlod et samfund med alle de iboende problemer til hjemmestyret, og at vi ikke havde gjort nok for at løse dem, mens vi havde magten. Men den holder ikke. Hjemmestyret har haft kompetencen og ansvaret i 29 år.

Jeg håber, at man i Grønland først og fremmest vil koncentrere sig om, hvad man selv kan gøre frem for at pege fingre bagud. Rigsfællesskabet skal være baseret på gensidig respekt og ligeværd. Derfor synes jeg, at Danmark skal tilbyde Grønland al mulig hjælp og bistand til at rette op på de alvorlige sociale problemer, som alvorligt truer en fremtidig positiv udvikling af det grønlandske samfund.

Derfor kan Ny Alliance fuldt ud støtte forslaget til vedtagelse fra regeringspartierne, som netop konstaterer, at der er behov for en styrket indsats på det sociale område i Grønland, og derfor opfordrer regeringen til at tilstræbe en intensivering af samarbejdet med hjemmestyret.

Jeg håber så, at de grønlandske politikere vil tage imod et sådant tilsagn om hjælp, som skal gives på grundlag af fuld respekt for hjemmestyrets status og kompetence.

Kl. 15:21

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg beder ordføreren om at blive stående. Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:21

Søren Espersen (DF):

Hr. Naser Khader gør ligesom andre også har gjort, altså henviser til den her lidt udefinerlige tone, han ikke bryder sig om. Men jeg synes, det er noget underligt noget at snakke om tone. Jeg vil egentlig gerne vide, hvad det præcist er, jeg har sagt om hr. Lars-Emil Johansen og Stiumut og Co., som hr. Naser Khader synes er dårlig tone. Hvad er det præcist, der er blevet sagt? Eller er det bare sådan en fornemmelse, at der nu bliver sagt et eller andet, der måske ikke er lige så pænt, som det skal være. Er det det, der ligger i det? Eller er det noget fuldstændig konkret, der gør, at det her går over strengen? Hvad er det?

Kl. 15:22

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:22

Naser Khader (NY):

Som jeg sagde i min ordførertale er der tale om visse danske politikere. Jeg har hørt noget med indlandsisen og alt muligt. Jeg har også hørt nogle sige noget, som jeg ikke nu husker helt præcis, men jeg husker at have læst hr. Søren Espersen sige noget, som jeg synes var over

grænsen. Det kan jeg finde til hr. Søren Espersen, når jeg kommer ned på min plads.

Kl. 15:22

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:22

Søren Espersen (DF):

Jamen jeg vil selvfølgelig gerne se det, som hr. Naser Khader har set. Jeg synes bare, det er sådan en forfladigelse af debatten. Altid kommer det her med tonen, uanset hvad drejer sig om. At vi siger tingene, som vi mener dem, er det så forfærdeligt i et demokrati? Er det ikke det, vi er her for? Er vi her for at pakke det ind i alle mulige pæne vendinger? Så synes jeg, det bliver et trist parlament. Synes hr. Naser Khader ikke det?

Kl. 15:23

Naser Khader (NY):

Nu har jeg ikke talt om tonen, og jeg bryder mig heller ikke ordet tone – heller ikke i andre debatter – så jeg har ikke brugt ordet tone. Men det at bede de grønlandske politikere om at blande sig uden om de danske forhold synes jeg er at gå over grænsen. Den grønlandske asylpolitik bliver bl.a. fastlagt her i Danmark, og derfor har de ret til at blande sig i en sag, der drejer sig om asylansøgere. Jeg synes, det er deres ret at gøre det – og det gælder i øvrigt også andre sager.

Kl. 15:23

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så går vi videre.

Den næste er fru Juliane Henningsen.

Kl. 15:24

(Ordfører)

Juliane Henningsen (IA):

Denne forespørgsel til statsministeren er rejst for at belyse den politiske og den socialpolitiske situation i Grønland. Det er således en både meget bredt og meget løst formuleret forespørgsel. Ikke desto mindre hilser jeg den velkommen, da jeg ser den som et forsøg fra forespørgselsstillerens side på at vise interesse for det grønlandske folk og som et ønske fra deres side om at indgå i en dialog om Grønland på et konstruktivt og mere oplyst grundlag.

I min første tale i denne sal for blot få måneder siden gjorde jeg det klart, at mit ønske er at bidrage til et mere nuanceret billede af Grønland og grønlændere, og det agter jeg at gøre.

De sociale og sundhedsmæssige problemer, vi har i Grønland i dag, har vi tilfælles med andre postkoloniale samfund. Vi grønlændere regnes blandt de 370 millioner mennesker verden

over, som betegnes som oprindelige folk. Oprindelige folk er den dag i dag blandt de mest marginaliserede socialt, økonomisk og politisk. De kæmper en kamp for at forbedre vilkårene for deres børn og unge, ligesom vi gør det i Grønland.

Selv om Grønland formelt set ikke har været underlagt en kolonimagt de sidste mere end 50 år, og selv om vi klarer os endog rigtig godt sammenlignet med mange andre oprindelige folk, er det vigtigt at huske på, at vores hjemmestyre stadig er ungt. Overgangen fra et traditionelt fangersamfund til et såkaldt moderne vestligt samfund er stadig i gang. De enorme kulturelle skift og voldsomme sociale forandringer, vi har gennemgået over få årtier, og som vi stadig er midt i, er ikke altid nemme at styre, og de er ikke kun af det gode. Derfor skal Danmark som samarbejdspartner forholde sig konstruktivt og ikke mindst respektfuldt til vores udfordringer.

Hvis Danmark har et reelt ønske om at bidrage til, at vilkårene for vores børn forbedres, så vil det bedste, Danmark kan gøre, være at bakke op om hjemmestyret og de ansvarlige politikere og ikke mindst de fagfolk, enkeltpersoner og foreninger i hele Grønland, der har søsat en række initiativer, som skal sikre, at vores børn får de bedste vilkår i fremtiden.

Viljen til at løse vanskeligheder og tage ansvar understreges af, at Grønlands hjemmestyre afsatte to tredjedele af bloktilskuddet til at afhjælpe problemerne og søsætte initiativer til forebyggelse. Blandt nogle af de mange tiltag er et omfattende folkesundhedsprogram, hvor emner som seksuelt misbrug og fysisk sundhed og generelle tiltag for børn og unge kan nævnes.

Mange lokalforeninger fra Nordgrønland til Sydgrønland har taget initiativ til debat og konkrete tiltag. Oppositionen i Grønland, herunder mit parti, Inuit Ataqatigiit, har senest været på banen igen med at stille forslag, som bl.a. skal afhjælpe børnefattigdom. De mange initiativer, der er iværksat, og ikke mindst vores eget bud på løsning af tabubelagte problemer ser jeg som et tegn på et Grønland, som i høj grad tager ansvar.

Når vores problemer jævnlige bringes til debat i de danske medier og blandt nogle af mine folketingskolleger, er det også vigtigt at huske på, at det på mange fronter går rigtig godt i Grønland. Aldrig har der været flere på studieforberedende uddannelser. Aldrig har der været så mange, der gennemfører en videregående uddannelse. Aldrig har man set en så stor samlet

vilje i befolkningen til at arbejde med at fremme børns vilkår. Aldrig har der været så meget fri og aktiv politisk og kulturel debat i Grønland. Aldrig har vilkårene for sport og kultur været bedre, og det kan gøres endnu bedre. Aldrig har vores erhvervsmuligheder, bl.a. inden for råstofudvinding, været bedre.

Ungdommen er vores vigtigste ressource og største stolthed. At ungdommen trives, uddannes og inspireres spiller en altafgørende rolle for et fremtidigt sundt og stærkt Grønland. De barske vilkår til trods er vores børn og unge bredt set glade, initiativrige og ressourcestærke, så der er grund til optimisme. Jeg oplever specielt i min egen generation, at der er mod og vilje til at tage udfordringerne op. Vi skaber initiativ på initiativ, og det hjælper. Derfor bør snakken om manglende erkendelse og indsats efterhånden også erstattes af anerkendelse fra dansk side.

At være tættest på udfordringerne betyder, at vi i Grønland har ansvaret for at imødegå dem. Konstruktive input fra Danmark og andre lande i øvrigt, som har udfordringer, der er beslægtede vores, er velkomne. Fortsatte beskyldninger, angreb og paternalistisk snak kan vi selvfølgelig ikke bruge til noget. Men udveksling af viden, udtænkning af løsninger og tilbud om samarbejde kan vi, vores børn og vores unge derimod bruge til rigtig, rigtig meget. En fin start på et sådant samarbejde ligger i forslaget til vedtagelse fremsat er hr. Henrik Høegh, som jeg derfor tilslutter mig.

Kl. 15:29

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Den første, der har bedt om korte bemærkninger, er hr. Per Ørum Jørgensen. Værsgo.

Kl. 15:29

Per Ørum Jørgensen (KF):

Indledningsvis vil jeg sige, at jeg anerkender den optimisme, som fru Juliane Henningsen udtrykker, og vil også give fru Juliane Henningsen en kompliment for at støtte det forslag til vedtagelse, som er blevet fremsat, i erkendelse af, at der er behov for en styrket indsats på det område. Det synes jeg betyder meget og er et godt signal både til de grønlandske børn og unge og til befolkningen som sådan, så den kompliment vil jeg indledningsvis gerne give.

Jeg har et enkelt spørgsmål. Nu nævnte jeg i mit ordførerindlæg, at vi i Det Konservative Folkeparti har etableret et samarbejde med Demokraterne, som jo er ved at være et stort oppositionsparti i Grønland, og som bl.a. er kommet

med forslag til den grønlandske finanslov om, at man afsætter flere midler til det her område – jeg mener, at de nævnte 100 mio. kr. Vil fru Juliane Henningsen og hendes parti være villige over for sådan et forslag, hvis Demokraterne fremsætter det igen?

Kl. 15:30

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:30

Juliane Henningsen (IA):

Ja, nu har vi i samarbejde med Demokraterne fremsat et beslutningsforslag, der har til formål at udrydde børnefattigdom i Grønland, så velargumenterede tiltag vil vi i IA godt støtte, sådan at børnefattigdommen og den sociale ulighed udryddes helt. Men det er en svær opgave, det er en udfordring, og det kræver, at partierne i Grønland samarbejder, og det er noget, vi skal tage op i Landstinget, hvor det hører til.

Kl. 15:31

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 15:31

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er fru Juliane Henningsen jo medlem af Folketinget og har selvfølgelig sin grundlovssikrede ret til både at blande sig og stemme, som hun vil, i alle de sager, der kommer op her i Folketinget.

Derfor vil jeg på den baggrund bare spørge fru Juliane Henningsen om det, lige så vel som fru Juliane Henningsen vil bruge sin stemme aktivt her i Folketingssalen til at påvirke ting vedrørende forhold, der kun gælder for Danmark, herunder også love, som ifølge lovparagrafferne slet ikke gælder for Grønland, men som fru Juliane Henningsen jo ønsker at bruge sin grundlovssikrede ret til at påvirke her i Folketinget, ikke er helt naturligt, at danske politikere tager aktivt del i debatten om, hvordan bl.a. de sociale vilkår er for børnene på Grønland?

Når man har det udgangspunkt, og der er en forståelse for, at det naturligvis må være sådan, er der så ikke en vis logik i det? Kan jeg ikke få fru Juliane Henningsen til at bekræfte det?

Kl. 15:32

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:32

Juliane Henningsen (IA):

Jeg mener ikke, at der er noget galt i, at danske politikere protesterer mod grønlandske forhold,

for jeg ved, at de grønlandske politikere protesterer mindst lige så meget, for det er jo os, der skal løse de problemer, der er i Grønland, og grønlandske børn fortjener, at de grønlandske partier går sammen om at løse de her problemer. Man kan jo på hjemmesider og i udgivelser læse sort på hvidt, hvad vi gør, og hvor godt det går trods de store udfordringer, vi står over for.

Kl. 15:33

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 15:33

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja tak, og specielt en tak for det første, som ordføreren nævnte, nemlig at det er helt naturligt, at danske politikere protesterer mod de urimelige forhold, der er på Grønland. For her har vi så den paradoksale situation, at vi står med et grønlandsk folketingsmedlem, som anerkender, at danske politikere selvfølgelig engagerer sig meget skarpt i debatten om forholdene på Grønland, mens vi har en række dansk valgte politikere, som synes, at det er sådan noget, man skal lægge låg på og helst ikke må have for stærke meninger om, og det synes jeg jo er befriende.

Det kunne jo være, at der var politikere, der er valgt her i Danmark, der kunne tage ved lære af den første del af svaret fra fru Juliane Henningsen og skrive sig bag øret, at det selvfølgelig er helt naturligt, at Danmark, dels som en del af rigsfølelseskabet med Grønland, dels som følge af at man sender 3,2 mia. kr. i støtte og hjælp til det grønlandske samfund hvert år, så selvfølgelig også engagerer sig i, hvordan de danske statsborgere, der bor i Grønland, nu har det.

Kl. 15:33

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:33

Juliane Henningsen (IA):

Jeg er glad for, at hr. Kristian Thulesen Dahl lige som jeg fryder sig over for ytringsfriheden, men i sidste ende er det jo Grønland, der skal tage ansvar. Jeg vil gerne fortælle om en organisation bestående af 1.000 mennesker, der står foran hjemmestyret og siger, at det er vores ansvar i Grønland – det er ikke Dansk Folkepartis ansvar, og det er ikke Folketingets ansvar – og jeg lytter til de grønlandske demonstranter, der siger, at det er Grønlands ansvar, og opfordrer os til at tage det ansvar, og det gør vi også. Så lad være med at sige, at vi ikke tager ansvar, og lad

være med at sige, at der ikke sker noget, for landet er i en rivende udvikling.

Kl. 15:34

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Søren Espersen for en kort bemærkning

Kl. 15:34

Søren Espersen (DF):

Det er angående den sidste bemærkning om, at landet er i en rivende udvikling. Det er rigtigt, som hr. Per Ørum Jørgensen siger, at det er en ukuelig optimisme, der blev givet udtryk for, og som jeg også har hørt fra fru Juliane Henningsen i andre sammenhænge. Jeg ved bare ikke, hvad det er for nogle statistikker, hun henviser til, der viser, at alting går fremad og alting blomstrer. Det var en tale om en blomstrende udvikling, og at det hele faktisk kørte, vi hørte. Jeg forstår det ikke.

Jeg har gjort mig den ulejlighed at slå det op og finde ud af, hvordan det ser ud, og det er f.eks. sådan, at volden siden 1999 er steget med 30 pct. Det bare et enkelt tal. Jeg har nævnt alle de andre rædselsvækkende tal, som også Nordisk Råd har peget på som problematiske. Hvad er det for nogle statistikker, som fru Juliane Henningsen henviser til, siden hun kan sige, at det går så godt på alle felter?

Kl. 15:35

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Juliane Henningsen.

Kl. 15:35

Juliane Henningsen (IA):

Der er et område, som Dansk Folkeparti hele tiden henviser til, og det er uddannelsesområdet. Jeg vil gerne henviser til afrapporteringen af den ekstraordinære uddannelsesindsats, som Lands-tinget samlet har krævet og vedtaget. Den ekstraordinære uddannelsesindsats betyder, at der er langt flere uddannelsessøgende, og at der er langt flere, der består og gennemfører en uddannelse. Det er de faktuelle ting, jeg gerne vil henviser til, og hr. Søren Espersen må meget gerne gå ind på hjemmestyrets hjemmeside og blive belært af det.

Kl. 15:36

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Søren Espersen for en kort bemærkning.

Kl. 15:36

Søren Espersen (DF):

Jeg kan ikke se andet, end at alkoholmisbruget er faldende, hvilket jeg gerne vil give ros for. Men det er det eneste område, hvor det går den

rigtige vej ifølge alle de statistikker, jeg har fundet.

Og til udsagnet om, at der er flere og flere, der tager videregående uddannelser, vil jeg sige, at jeg oplever og hører om masser af grønlandere, som går ned her i Danmark, når de bliver sendt af sted til en videregående uddannelse, fordi deres danskundskaber ikke er gode nok, i forhold til hvad de var for bare 15-20 år siden, fordi bl.a. fru Juliane Henningsens parti har indledt en grønlandisering, der betyder, at man ikke kan komme videre. Det er det, jeg oplever.

Så jeg synes altså, at det er skønmaleri, og måske er det egentlig en måde for fru Juliane Henningsen at overbevise sig selv om, at det går godt, men sådan er det jo ikke ifølge statistikkerne, som vi plejer at holde os til her i Folketinget.

Kl. 15:37

Første næstformand (Svend Auken):
Ordføreren.

Kl. 15:37

Juliane Henningsen (IA):

Hr. Søren Espersen vil jo ikke forholde sig til de statistikker og henvisninger, jeg har peget på. Uddannelsesområdet er en meget stor udfordring, og uden et godt uddannelsesniveau er det også urealistisk at snakke om selvstændighed. Derfor satser vi ekstra meget på uddannelse, og vi har allerede fået resultater, og dem bør hr. Søren Espersen gå ind og se på, for at vi kan føre en sober og oprigtig debat.

Kl. 15:37

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og så giver vi ordet til hr. Lars-Emil Johansen.

Kl. 15:37

(Ordfører)

Lars-Emil Johansen (SIU):

Den foreliggende forespørgsel til statsministeren handler om såvel den overordnede politiske situation i Grønland som de særlige forhold på det socialpolitiske område. Lad mig derfor starte med at slå fast, at det på det overordnede politiske område i Grønland ganske enkelt går bedre end nogen sinde før.

Det politiske liv blomstrer med en fri og åben debat i hele samfundet og med flere politiske partier, fagorganisationer, interesseorganisationer og frivillige hjælpeorganisationer end nogen sinde før. Den grønlandske økonomi er i konstant fremgang, og bloktilskuddets andel af den samlede grønlandske økonomi har aldrig været mindre.

Der tegner sig en række spændende og nye erhvervsudviklingsmuligheder i fremtiden baseret på vore muligheder for vandenergi, vores tiltrækningskraft over for international turisme og de stadig nye fund af mineraler, der medfører, at der i disse år etableres minedrift flere og flere steder i landet.

Stadig flere af vores unge gennemfører såvel middellange som videregående uddannelser både i Grønland og i andre lande, og langt de fleste vender tilbage til os for at bruge deres viden i landets tjeneste. Vores kulturelle liv har aldrig været rigere end med den blanding af inspiration fra vores egne rødder og de mange tendenser fra hele verden, der i dag udgør vores kulturs smeltedigel. Og med de kultur- og sportsfaciliteter, der skyder op overalt, får både sportens og kulturens udøvere stadig bedre udfoldelsesmuligheder.

Men det er jo alt sammen sider af det nye Grønland, som tilsyneladende ikke interesserer de danske medier ret meget, ej heller de politiske kræfter, der står bag denne forespørgsel. De hæfter sig i stedet ved de problemer, særlig på det sociale område, som vi også har i disse år, og som nu, primært takket være vores egen undersøgelse af området, træder frem i lyset med en helt anden tydelighed end under tidligere forhold.

En klog mand har engang sagt til mig, at det ikke er nogen skam at have problemer, men det er en skam ikke at gøre noget ved dem. Mon ikke det er en sætning, som både det grønlandske og det danske samfund i disse dage, i disse tider kunne have godt af at lægge øre til, hvad angår den sociale sammenhængskraft i vore lande?

Hvad angår det grønlandske hjemmestyre, har vi fra starten været os bevidst, at vi arvede et system med en historie, der overalt i verden, hvor den udfoldede sig, medførte svære sociale problemer. Historien handler om overgang fra koloni til selvstændighed; en proces, hvor vi som bekendt endnu ikke er nået til det sidste stadie. Enhver, der vil bruge bare den mindste energi på at sætte sig ind i den proces på verdensplan, vil opdage, at følgevirkningerne hos de tidligere koloniserede mennesker og samfund er uhyggelig ens. Man vil også opdage, at sådanne historiske følgevirkninger desværre ikke forsvinder ud i den blå luft, blot fordi der indføres et nyt og mere selvstyrende regime.

Forði vi i Grønland har været os det bevidst fra starten, har vi også fra starten og konstant år

for år ført flere og flere af de penge, vi havde til rådighed, over i de tiltag, vi har ment kunne afhjælpe denne nød. Det gælder det sociale område, det gælder det sundhedsmæssige område, og det gælder det uddannelsesmæssige område så vel som en gennemgribende indsats for at skabe fritidsfaciliteter og sportsfaciliteter for ungdommen, således at denne kunne få sunde interesser. Vi har da også i dag langt flere unge involveret i aktiv idræt end nogen sinde før.

Men som sagt har vores egne undersøgelser helt klart vist, at vi endnu ikke har formået at bekæmpe vores sociale arv tilstrækkelig effektivt, og at problemerne omkring børnenes forhold og specielt misbrugsproblemerne i vores land stadig er helt uacceptabelt store, uanset at vi allerede i dag bruger omkring to tredjedele – jeg gentager: omkring to tredjedele – af det samlede bloktilskud til indsats på området. Det er efter min mening en situation, der er alt for alvorlig, til at der skal slås politisk plad på den. Det er tværtimod en situation, hvor alle kan lære af en af konklusionerne fra det rejseshold af eksperter fra såvel Danmark som Grønland, som vi naturligvis helt selv har sendt rundt til byer og bygder allerede i 2006 og i 2007 i forbindelse med den oplysningskampagne, vi satte i gang, straks vi så rapporterne om, hvor grelt det stod til på området. Kampagnen hedder »Barnet i centrum – rum til familien« og er vores familiedirektorats oplysningskampagne om omsorgssvigt, der bl.a. tilbyder de enkelte kommuner kurser i forhold til deres arbejde med omsorgssvigtede børn og deres familier. Her konkluderer rapporten efter den første rundrejse – jeg citerer:

Igennem øvelsen opdagede de dialogens mulighed for at berige frem for at bekriige hinanden. Det får igen den positive konsekvens, at fokus går væk fra fejlfinding og skyldkastning og kan holdes på barnets behov eller situation. Citat slut.

Hvad vores problemer i Grønland på socialområdet angår, arbejder vi i den ånd, gerne med enhver, der kan hjælpe os med at berige vores politiske indsats i stedet for at bekriige vores politiske ledelse.

Da jeg ser det af hr. Henrik Høegh fremsatte forslag til vedtagelse som et klart signal i den retning, kan jeg oplyse, at jeg også støtter det.

Kl. 15:45

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, vi beder ordføreren om at blive stående. Der er flere, der har bedt om korte bemærkninger, først hr. Søren Espersen. Værsgo.

Kl. 15:45

Søren Espersen (DF):

Jeg vil gerne bede hr. Lars-Emil Johansen bekræfte, at han og jeg har haft mange meningsudvekslinger, både her i Folketingssalen og andre steder – også i Selvstyrekommissionen – og at der er blevet givet og taget fra begge sider.

Når jeg siger det, er det, fordi der er mange, også i dag, der har haft en vældig lyst til at tage hr. Lars-Emil Johansen under deres vinger. En socialdemokrat, fru Mette Gjernskov, har ligefrem meldt mig til Præsidiets – så jeg må hellere gå ud den dag, det bliver behandlet – fordi hun synes, jeg har været uretfærdig over for hr. Lars-Emil Johansen og sagt nogle grimme ting.

Vil hr. Lars-Emil Johansen bekræfte, at han godt kan tåle mosten.

Kl. 15:45

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren.

Kl. 15:45

Lars-Emil Johansen (SIU):

Hvis hr. Søren Espersen har nogen problemer i forhold til Præsidiets, må han hellere prøve at klare det selv. Ellers kommer jeg gerne og hjælper, hvis det er det, hr. Søren Espersen beder om.

Jeg føler mig ikke forulempet af hr. Søren Espersen, men det der ordvalg om antisiumutisme, hr. Søren Espersen bruger, har undret mig lidt. Prøv lige at høre, hvad det klinger af: Antisemitisme minder det meget om.

Det synes jeg er lidt bemærkelsesværdigt, men altså, tåle det kan jeg godt. Det er et andet spørgsmål, hvad for et ordvalg der skal bruges i folketingssammenhæng. Det må Præsidiets tage sig af.

Kl. 15:46

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så er det hr. Søren Espersen, kort bemærkning.

Kl. 15:46

Søren Espersen (DF):

Jeg må sige til min semitiske kone, at jeg skal til at kalde hende Siumut nu. Det tror jeg hun bliver ked af. Men tak, fordi hr. Lars-Emil Johansen siger, at ja, vi kan godt have en fri og åben debat, hvor vi også siger skarpe ting til hinanden. Tak for det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Per Ørum Jørgensen for en kort bemærkning.

Kl. 15:46

Kl. 15:48

Per Ørum Jørgensen (KF):

Tak for det. Jeg vil også udtrykke en kompliment til hr. Lars-Emil Johansen, fordi man bager op bag det forslag til vedtagelse, som et bredt flertal i Folketinget ser ud til at støtte i forbindelse med den her forespørgsel. Jeg synes, det er meget konstruktivt og godt, at man også sender det signal, at det er et gensidigt ønske, at indsatsen for de udsatte børn i Grønland styrkes. Det synes jeg.

Så vil jeg da sige, at jeg – både parlamentarisk og personligt – er meget glad for, at hr. Lars-Emil Johansen er til stede i Folketinget, også i forbindelse med den her debat.

Men jeg vil godt stille hr. Lars-Emil Johansen det samme spørgsmål, som jeg også stillede fru Juliane Henningsen, om, hvordan man fra hr. Lars-Emil Johansens og hans partis side vil stille sig, hvis der skulle komme forslag til den grønlandske finanslov om den styrkede indsats, hvor det jo selvfølgelig er mest konstruktivt at de her spørgsmål bliver behandlet – om hr. Lars-Emil Johansen også vil bidrage positivt den vej?

Kl. 15:47

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:47

Lars-Emil Johansen (SIU):

Det var måske meget fristende sådan at gå i gang med at behandle det grønlandske finanslovsforslag herinde, således at vi kunne gøre det ud fra de danske synspunkter og ikke ud fra de grønlandske synspunkter. Men jeg har den grundlæggende holdning, at danske forhold diskuteres og træffes beslutning om i det danske Folketing. Grønlandske forhold diskuteres og træffes beslutning om i det grønlandske Lands-ting.

Ud fra den betragtning vil jeg henvise mine bemærkninger til den debat, der måtte være i Grønlands Landsting, om det, hr. Per Ørum Jørgensen rejste spørgsmål om.

Kl. 15:48

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Per Ørum Jørgensen har ikke flere bemærkninger. Er der andre? Da det ikke er tilfældet, siger vi tak til ordføreren. Så går vi over til anden runde, og det er velfærdsministeren. Værsgo.

Velfærdsministeren (Karen Jespersen):

Jeg har lyttet med stor interesse til debatten, og jeg har oplevet den sådan, at der har været et meget stort engagement i alle partier omkring grønlandske forhold og et stort engagement i forhold til, at vi selvfølgelig har et ansvar også for at bidrage til, at de sociale problemer, der jo vitterlig er – som jo heller ingen har benægtet – vil kunne se bedre ud i årene fremover.

Det er bl.a. hr. Søren Espersen, der har stillet det spørgsmål: Vil vi nu ikke bare stå her om nogle år, og så ser det ligesådan ud? Til det vil jeg egentlig sige, at det i høj grad handler om, hvordan vi griber den her indsats for at hjælpe Grønland an. Og det er ikke bare en banalitet, for det, jeg tror er vigtigt, er, at vi bistår Grønland og grønlænderne med at få det, man kunne kalde myndighedsrollen, til at fungere noget bedre.

Det er i virkeligheden den samme diskussion, vi står med i Danmark, og det er det, som kvalitetsreformen bl.a. handler om. Der kan vi jo se, at vi også i en årrække har brugt penge på sociale initiativer uden rigtig at have et overblik over, hvad der egentlig virker, og hvad effekten egentlig har været. Det er jo det, vi kan se i dag. Hvis vi for alvor skal gøre noget ved vores egne problemer, skal vi simpelt hen blive bedre til at kunne opstille nogle mål og til at måle effekten af det, vi faktisk gør.

Da jeg havde møde med Arkalo Abelsen, var det faktisk noget af det, jeg snakkede med ham om. I stedet for at man får alle mulige – også gode – ideer til, hvad man sådan kan gøre rent konkret rundt omkring og starte et projekt her og der, så er et samarbejde om, hvordan man gør kommunalpolitikere og embedsmændene i Grønland bedre rustet til at kunne lave en samlet indsats, der så faktisk også virker, i hvert fald en af de ting, som jeg tror er meget vigtig at have. Og, for nu at fatte mig i korthed, er kodeordene det her med, at man opstiller nogle mål og også bliver i stand til at vurdere, om det, man rent faktisk gør, så også virker.

På den måde er det jo et meget godt eksempel på nogle erfaringer, vi er ved at gøre os i Danmark, og som vil kunne udnyttes i et samarbejde med Grønland. Så jeg tror faktisk, at vi kan stå over for en situation, hvor de erfaringer, vi selv gør os, vil kunne udnyttes.

I hvert fald kan jeg sige, at der er sat et arbejde i gang i det sociale kontaktnudvalg, og jeg har bare sådan ønsket her at give nogle retningslin-

jer for, hvordan jeg forestiller mig det arbejde kan foregå, og hvilket indhold det skal have.

Kl. 15:52

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ministeren om at blive stående. Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 15:52

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak under alle omstændigheder for velfærdsministerens engagement i de her forhold, selv om vi jo ikke nødvendigvis er helt enige om, hvor hårdt man skal gå til den for at sikre hurtig hjælp til de grønlandske børn.

Men det, der lige bringer mig op til en kort bemærkning til velfærdsministeren, er, at da ministeren tiltrådte, udtalte hun i september måned på baggrund af en ny rapport, der var kommet, at alt skulle forsøges i forhold til at hjælpe de grønlandske børn. Jeg får lyst til at tage derop, ikke bare for at tale med hjemmestyret, men komme ud i lokalsamfundene og tale med græsrodsorganisationerne, sagde ministeren.

Derfor er mit spørgsmål: Har velfærdsministeren været der – nu er der gået en del måneder – eller har ministeren planer om at tage derop og opleve tingene ved selvsyn ude i lokalsamfundene?

Kl. 15:53

Første næstformand (Svend Auken):

Ministeren.

Kl. 15:53

Velfærdsministeren (Karen Jespersen):

Nej, det har jeg altså ikke nået at være. Men jeg vil også sige, at jeg meget gerne vil. Jeg har med meget, meget stor glæde besøgt Grønland, og jeg synes, det var en utrolig stor oplevelse. Men det skulle jo netop være som led i at tilrettelægge en indsats, altså finde ud af, hvor det er, vi faktisk kan bidrage.

Men jeg tror, det meget vigtigt for samarbejdet og for den ånd, samarbejdet foregår i, at det ikke bare handler om, at politikere og embedsmænd fra Grønland eller andre skal herved, men at vi også er indstillet på at tage til Grønland. Og man kan sige, at det er en helt elementær erfaring, at det er nyttigt selv at komme ud og være i kontakt med de områder og de mennesker, som man skal arbejde sammen med. Så jeg har ikke nogen konkrete planer, men det indgår selvfølgelig i det samarbejde, som vi har gang i.

Kl. 15:54

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 15:54

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når jeg er lidt interesseret i det, er det selvfølgelig, fordi noget af det, der står klart i hvert fald for os i forbindelse med forberedelsen af denne forespørgselsdebat, jo er, at noget af den grønlandske selvfølelse, der kommer til udtryk, af og til forbyder dem at tage imod den hjælp, Danmark vil stille til rådighed. Det er sådan en selvverdsfølelse, der handler om: Vi skal nok klare os selv; send I bare pengene, så skal vi nok selv være herre i eget hus. Men det går ud over nogle børn, som ikke får den hjælp, der er nødvendig.

Det var jo i virkeligheden også det, velfærdsministeren reagerede på i det ritzautelegram fra den 19. september, som jeg henviser til, og hvor hun så lægger op til selv at komme op og se tingene ved selvsyn. Altså, hvis den ene part ikke vil komme til den anden, så må den anden jo komme til den ene. Hvis grønlænderne ikke vil komme til Danmark for at tage imod ekspertise, skal det jo ikke være for stort for os at tage til Grønland for at hjælpe med den ekspertise, vi har. Derfor synes jeg faktisk, at der kunne være en logik i, at velfærdsministeren gjorde det, som hun annoncerede at hun ville på det tidspunkt.

Kl. 15:55

Første næstformand (Svend Auken):

Ministeren.

Kl. 15:55

Velfærdsministeren (Karen Jespersen):

Jamen det vil jeg altså bestemt også meget gerne. Men jeg synes egentlig, det er mere, om jeg så må sige, defensivt formuleret, der hvor det mere handler om at komme op og se nogle problemer. Det, som jeg oplever i dag og efter mit møde med Abelsen, er, at man i højere grad kunne bruge et besøg som led i et samlet bud på, hvad man i det hele taget kan gøre, og hvor vi kan bistå. Nu skal jeg jo ikke stå her og tilrettelægge et eller andet besøg, men man kunne snakke med kommunalpolitikere om, hvordan man kan tilrettelægge den her indsats med at opstille mål og så bruge de erfaringer, som vi er ved at gøre os nu, med at finde indikatorer og effektmål.

Det er ikke, fordi det er så nemt, men det er noget, hvorom vi ligesom siger, at hvis ikke vi skal sidde og detailstyre det hele herindefra, så er vi jo nødt til at få det her kommunale selvstyre-

re til at fungere noget bedre. Det er den erfaring, som vi jo også har samtaler om, jeg forestiller mig at man kunne bruge i et samarbejde. Det var det, jeg bl.a. skulle snakke med grønlænderne om, når jeg kom derop.

Kl. 15:56

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ministeren. Og så har hr. Niels Helveg Petersen meldt sig som ordfører. Værsgo. (*Søren Espersen (DF):* Også jeg). Ja, men der er ikke noget til hinder for, at man melder sig til tiden. Hr. Niels Helveg Petersen.

Kl. 15:56

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg har bedt om ordet her i dag, fordi debatten faktisk har skabt klarhed over et problem, som har plaget den danske politiske debat i nogle uger, nemlig spørgsmålet om de grønlandske medlemmers ret til at blande sig i danske forhold.

Jeg har oplevet hr. Kristian Thulesen Dahl foretage en stor kovending i dag – en glædelig kovending. Nu var spørgsmålet til hr. Lars-Emil Johansen: Anerkender hr. Lars-Emil Johansen ikke danske politikeres ret til at blande sig i grønlandske forhold? Jo, sagde hr. Lars-Emil Johansen, det gør jeg da.

Dermed er det jo, som om den diskussion er faldet ned, hvor den hører hjemme: at grønlændere har en fuldstændig selvklar ret til at blande sig i danske indenrigspolitiske forhold. Jeg har hørt folk, der måske ikke har været medlemmer så længe som jeg, sige, at der skulle findes en eller anden regel om, at de grønlandske medlemmer ikke måtte blande sig i dansk politik. Sådan en regel har aldrig eksisteret.

Jeg kan huske et meget interessant eksempel: I mange år sad hr. Ellefsen jo i Venstres folketingsgruppe, og han stemte sammen med partiet Venstre i alle anliggender. Og jeg husker en dramatisk afstemning, da vi her i salen vedtog loven om TV 2, som blev vedtaget ved hjælp af to færøske stemmer; den blev vedtaget med 73 stemmer mod 71.

Sådan har det faktisk været igennem årene, at grønlandske og færøske medlemmer har blandet sig i danske politiske afgørelser. Og jeg er glad for, at vi i dag fik gjort det fuldstændig klart, at sådan er det, og sådan skal det være.

Kl. 15:58

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående. Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal bare lige sige til hr. Niels Helveg Petersen, at det nu sådan set ikke var hr. Lars-Emil Johansen, jeg spurgte om det her. Det var fru Julie Henningssens. Bare sådan for historieskrivningens skyld.

Derudover vil jeg sige, at det passer os ganske glimrende, for vi har jo aldrig anfægtet den grundlovssikrede ret til, at færøske og grønlandske folketingsmedlemmer stemmer og ytrer sig om danske forhold. Der har været en interesse fra færøsk og grønlandsk side for at få udviklet en praksis hen imod det, hr. Niels Helveg Petersen siger har været praksis tidligere, nemlig at man *ikke* blandede sig i det, der blev betragtet som rent interne danske forhold, fordi man så også mente, at man i højere grad kunne hævde, at danske politikere så ikke skulle blande sig i grønlandske og færøske forhold.

Det har været en praksis, som er blevet håndhævet og udviklet, og den praksis er selvfølgelig endegyldigt tilendebragt i form af den indblanding – den grundlovssikrede indblanding – der fandt sted i forbindelse med asylpolitikken, altså afviste asylansøgere forhold her i Danmark. Det respekterer vi fuldt ud fra Dansk Folkepartis side, men så kan man bare ikke bagefter komme og sige, at vi heller ikke længere må blande os i, hvad der foregår i Grønland og på Færøerne.

Det er den logik, hr. Niels Helveg Petersen må anerkende.

Kl. 15:59

Første næstformand (Svend Auken):

Ordføreren.

Kl. 15:59

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil bare sige, at jeg ikke har citater med på tallerstolen, og det er sådan set også unødvendigt, men jeg kan godt finde citater fra ledere og fra Dansk Folkeparti, der var meget kritiske over for de grønlandske medlemmers indblanding eller over, at de blandede sig i diskussionen om asylansøgere. Det kan jeg sagtens finde.

Kl. 15:59

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:59

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil bare bede hr. Niels Helveg Petersen om efter debatten at konsultere en meget velskrevet, synes jeg selv, kronik, jeg selv havde i Jyllands-Posten forrige søndag, der lige præcis citerer

både de grønlandske politikere og en færøsk politiker i forhold til den praksis, de selv mener at have medvirket til, med hensyn til hvad man skulle blande sig i, og så det, vi fra Dansk Folkepartis side har understreget af praksisændringer, som de selv har været med til som følge af den debat, vi havde om de afviste asylansøgere.

Så behøver vi ikke at gøre debatten længere her i Folketingssalen; så kan hr. Niels Helveg Petersen jo ved selvsyn læse sig til det, vi har sagt, i en sammenskrevet og letforståelig kronik, som jeg selv har forfattet.

Kl. 16:00

Første næstformand (Svend Auken):

Ja.

Kl. 16:00

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg glæder mig til at læse en velskrevet kronik af hr. Thulesen Dahl.

Kl. 16:00

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så skal vi høre ordføreren for forespørgerne.

Kl. 16:00

(Ordfører for forespørgerne)

Søren Espersen (DF):

Jeg siger tak for deltagelse i debatten. Det har været interessant, og for så vidt er jeg ærgerlig over, at Dansk Folkeparti ikke kan være med på det sympatiske forslag til vedtagelse, der ligger, og som synes at samle et bredt flertal i Folketinget. For det er med hensyn til rigsfællesskabet væsentligt, at der er enighed.

Men når vi ikke kan støtte det, skyldes det for det første, at jeg med sikkerhed ved, at forslaget ikke får nogen som helst positiv effekt, og for det andet at det i modsætning til Dansk Folkepartis forslag ikke er fremadrettet, men alene beskriver den situation, der er i dag.

Citat: Regeringen opfordres til at bidrage til et tæt samarbejde med Grønland. Citat slut. Ja, men det bidrager regeringen jo allerede til i dag. Problemet er, at hjemmestyret ikke bidrager.

Regeringen opfordres til at stille sin ekspertise og erfaring til rådighed for de grønlandske myndigheder, hedder det. Og det gør regeringen allerede. Problemet er, at hjemmestyret ikke er interesseret i at samarbejde om at få løst de sociale og uddannelsesmæssige problemer.

Landsstyrets folk har ikke engang orket at ulejliges sig til København for at søge rådgivning; de skal nok klare sig selv.

Til slut hedder det – citat: En øremærkning af statens tilskud til Grønland bør kun ske, såfremt

de grønlandske myndigheder er enige heri. Citat slut. Men det er de grønlandske myndigheder ikke, og derfor bliver det ikke til noget.

Det er for mig en meget frustrerende situation, at vi på denne måde igen må konstatere, at vi ikke har modet i Folketinget og i regeringen til at skære igennem.

For ikke så længe siden viste Danmarks Radio et par grundige tv-programmer om den sociale og uddannelsesmæssige situation i Grønland, og det var en frustrerende oplevelse. Efterfølgende er det væltet ind med bekymrede henvendelser fra såvel grønlandere som danskere med beskeden: Hvorfor gør I ikke noget ved det her? Og vi må melde tilbage, at det er der kun én grund til, nemlig at Folketinget ikke tør. Vi må prøve at forklare folk den underlige situation, at Folketinget uden problemer kunne vedtage, præcis hvad Folketinget ville med hensyn til Grønland, og så ville det være lov i Grønland. Vi må forklare, at Folketinget har travlt med at løse de sociale og uddannelsesmæssige problemer i alle andre lande på kloden – i alle de andre lande, hvor Folketinget ikke har det fjerneste at skulle have sagt – men undlader at løse de sociale problemer præcis der, hvor Folketinget bare kunne beslutte at løse dem. Det sker ved, at man kunne øremærke bloktilskuddet – det er vores mulighed, det har vi gjort i andre sammenhænge.

Om et år fra nu havde vi tænkt at spørge statsministeren til en ny forespørgselsdebat om de sociale problemer i Grønland. Det skal efter det forslag, der nu bliver vedtaget, blive interessant at se, hvor langt man er nået til den tid. Jeg er personligt ikke i tvivl: Man vil intet have nået. Og så kan vi egentlig bare vente på, hvornår endnu en journalist vil stille sig i rækken af journalister, som rejser til Grønland for at beskrive forholdene, og så kan vi bare vente på endnu en folkestorm med krav om, at nu skal der gøres noget. Sådan har den tragiske forretningsgang været i mange år, og med den beslutning om ikke at foretage sig noget, som Folketinget nu bredt vedtager, kan vi bare gå fra debatten i dag med uforrettet sag og trække på skuldrene. Så har Folketinget igen svigtet præcis den gruppe mennesker på denne jord, som Folketinget har en ganske særlig forpligtelse til ikke at svigte – det er den gruppe mennesker, der er borgere i det danske rige, og som under ét benævnes danske statsborgere.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, vi siger tak til ordføreren for forespørgerne. Og så har hr. Sjørður Skaale bedt om ordet her i anden omgang.

Kl. 16:04

(Ordfører)

Sjørður Skaale (TF):

Jeg er ny her i Tinget, og da jeg rejste fra Færøerne i går aftes, var der en, der sagde til mig i luften: Sjørður, det går aldrig. Dit dansk er ikke godt nok til at kunne begå sig i en debat i Folketinget. Men efter at have hørt formanden præsentere mig og i den anledning forsøge at udtale mit navn, må jeg dog sige, at mit dansk er lidt bedre end formandens færøske. Det er da en trøst i hvert fald.

Velan, vi skal vel først og fremmest forstå hinanden rent politisk, og det gør vi – de fleste af os. Men jeg må sige, at jeg ikke har politisk forståelse for Dansk Folkeparti. Jeg fornemmer, at Dansk Folkeparti i denne sag har en skjult dagsorden, og en ikke særlig velskjult dagsorden.

For mig at se handler det her jo ikke om de sociale problemer i Grønland. For nogle år siden gik en præsident i USA i krig med én offentlig begrundelse, bl.a. den sociale situation i Irak. Men mange mente jo dengang, at den virkelige hensigt var at sætte sig på et andet lands olieresourcer. Jeg mener, der er en parallel i den her sag.

Dansk Folkeparti ønsker at sætte sig på de olieresourcer, der måske forefindes i den grønlandske undergrund. Det er ingen hemmelighed, det har man sagt flere gange. Men forudsætningen for at kunne opnå dette er, at hjemmestyret bliver sat ud af kraft, eller i hvert fald at arbejdet i Selvstyrekommisionen standses eller ændres.

At Dansk Folkeparti ønsker det, er der ingen tvivl om. Men efter at have hørt Dansk Folkeparti tale om de sociale problemer i Grønland i dag, er det meget svært at få øje på, hvad man vil på det område. Der er ingen konkrete bud på, hvad der skal gøres, men det er vigtigt, at Danmark handler, uden at de grønlandske myndigheder inddrages, det er vigtigt, at man tilsidesætter hjemmestyret. Det er det, der er vigtigt.

Som fru Juliane Henningsen, som hr. Lars-Emil Johansen, og som ministeren har påvist, bliver de store sociale problemer i Grønland taget alvorligt. Der bliver taget initiativer, og der

er også samarbejde herom med Danmark. Og man gør ikke det grønlandske samfund mere socialt ansvarsfuldt ved at fratage det grønlandske samfund ansvaret for de sociale forhold. Det er rimelig klart. Det tror jeg også at man godt ved i Dansk Folkeparti.

Derfor sidder jeg med en ubehagelig fornemmelse af, at Dansk Folkeparti bruger en meget svær social situation som brækjern til at tvinge sin politiske vilje igennem på andre områder. Målet er at bane vejen for at tilsidesætte hjemmestyreløven, og derfor er jeg meget glad for, at et stort flertal her i Tinget går imod Dansk Folkeparti i denne sag. Det er jeg meget glad for, og det er jeg meget taknemlig for. Jeg skal bekendtgøre, at også jeg vil støtte forslag til vedtagelse nr. V 32. Tak for ordet.

Kl. 16:07

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren, og jeg skal bestræbe mig på at lære at udtale det mere korrekt på færøsk.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og dermed er debatten afsluttet.

Kl. 16:08

Afstemning**Første næstformand (Svend Auken):**

Vi går til afstemning, og afstemningen foregår fra medlemmernes pladser.

Der stemmes om forslag til vedtagelse nr. V 32 (*se side 1590*) af Henrik Høegh (V), Mogens Jensen (S), Per Ørum Jørgensen (KF), Kristen Touborg (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Naser Khader (NY), Juliane Henningsen (IA), Lars-Emil Johansen (SIU), Pia Christmas-Møller (UFG) og Gitte Seeberg (UFG). Afstemningen starter nu.

Afstemningen slutter.

For stemte: 84 (V, S, SF, KF, RV, NY, IA og SIU), imod stemte: 18 (DF), hverken for eller imod stemte: 2 (EL).

Forslaget til vedtagelse nr. V 32 er vedtaget.

Forslag til vedtagelse nr. V 31 (*se side 1584*) af Søren Espersen (DF) er bortfaldet.

Forespørgslen er afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**12) 1. behandling af lovforslag nr. L 73:
Forslag til økologilov.**

Af fødevarerministeren (Eva Kjer Hansen).
(Fremsættelse 07.02.2008).

Forhandling

Første næstformand (Svend Auken):
Forhandlingen er åbnet.

Fru Tina Nedergaard.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Tina Nedergaard (V):

Lovforslaget, vi nu skal førstebehandle, vedrører forenkling, forbedring og fornyelse af økologiloven. Målet med loven er at sikre højeste grad af sikkerhed for forbrugerne af økologiske fødevarer og at sikre, at personer og virksomheder, som ikke ønsker at følge reglerne, ikke får mulighed for økologisk produktion i en årrække.

Lovgivningen dækker hele området, det vil sige, fra den økologiske produktion inden for landbruget og fiskeriet, til varen lander hos forbrugeren. Formålsparagraffen for økologiloven fornys med forslaget, så det understreges, at den økologiske produktionsmetode skal tage særlige hensyn til miljø, natur, biodiversitet, planters, dyrs og menneskers sundhed samt dyrevelfærd.

I Venstre er vi tilfredse med denne styrkelse. Det er vigtigt, at forbrugerne kan føle sig sikre på den vare, de køber, hvorfor loven også fastslår, at der ved administrationen af økologiloven skal tages vide hensyn til økologiens troværdighed, da denne er en forudsætning for at udbrede brugen af økologiske varer. Derfor er vi også tilfredse med, at man i lovforslaget tager højde for, at det økologiske forsigtighedsprincip skal anvendes til vurdering af producenterne.

Ligeledes fremgår det af lovforslaget, at Det Økologiske Fødevareråd, som rådgiver ministeren, men som også skal fremme og følge udviklingen, foreslås udvidet med repræsentanter fra Det Grønne Kontaktudvalg, Landdistrikternes Fællesråd, Dansk Erhverv og Dansk Akvakultur. Dermed sikres en bredde i rådet, som tager højde for, at formålsparagraffen også har flersidede mål.

Endvidere vil bestemmelsen om udstedelse af autorisation til at drive økologisk virksomhed, en nægtelse heraf eller eventuelt bortfald m.v. følge direkte af loven. Det er en præcisering,

som vi er glade for i Venstre. Der er faktisk tale om en skærkelse, så man f.eks. ikke, hvis man har mistet sin ret til økologisk produktion, bare kan starte op i en anden virksomhedsform og så alligevel fortsætte, blot under et andet navn. Yderligere videreføres reglerne fra de tidligere regelsæt og reglerne i EU-forordningen, sådan som der er dansk praksis for.

I Venstre støtter vi forslaget. Vi finder, at det er hensigtsmæssigt med én lov, som sætter rammerne for den økologiske produktion, ligesom vi finder det fordelagtigt at udvide kredsen af rådgivere i Det Økologiske Fødevareråd, alene af den grund at det øger vores mulighed for formidling af viden om økologien.

Helt afgørende er det for os, at forbrugerne ved, hvad de køber. For at fremme økologi og for at skabe tryghed hos forbrugerne er det afgørende, at man kan stole på, at reglerne for produktion blive fulgt. Derfor er vi også meget enige i at præcisere, at administrationen af økologiloven skal følge forsigtighedsprincippet til fordel for forbrugerne og de producenter, som følger reglerne.

Såvel på hjemmemarkedet som i udlandet er økologiens udbredelse helt afhængig af vores indsats på hjemmemarkedet. Lovgivningen kan ikke sikre mod lovovertrædelser, men den kan sætte rammerne for, at lovovertrædelser sanktioneres, når de opdages. Dette aspekt styrkes med loven.

I Venstre støtter vi forslaget.

Kl. 16:13

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en enkelt kort bemærkning til ordføreren.
Hr. Ole Vagn Christensen.

Kl. 16:13

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil sige til fru Tina Nedergaard, at vi jo er meget enige om det her med økologiens udbredelse. Vi synes, det er gået lidt for langsomt. Vi synes også, det er en god ting, at vi får skabt nogle gode historier om økologien, og derfor kan vi ikke forstå, hvorfor de ansattes forhold – det vil sige de beskæftigede, som har med økologien at gøre – ikke er indskrevet hverken i lovens formålsparagraf, eller når det drejer sig om økologimærket. For det vil jo virkelig være noget; her kan man sige, at man fik mange nye ambassadører, også for økologien.

Kl. 16:14

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det ordføreren.